

Innovationsfonden

Stor potential, men framstegen går långsamt och effekterna på utsläppsminskningen är begränsade



EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Innehållsförteckning

Punkt

01–15 | **Huvudbudskap**

01–06 | Varför detta område är viktigt

07–15 | Vad vi konstaterade och rekommenderar

16–66 | **Våra iakttagelser mer i detalj**

16–36 | Innovationsfonden täcker specifika finansieringsbehov och nya EU-prioriteringar, men nivån på tillgängliga medel är osäker

16–20 | Innovationsfonden är inriktad på specifika finansieringsbehov, men fondens mål överlappar delvis målen för andra finansieringskällor

21–24 | Finansieringen är villkorad av resultat, och utbetalning förutses vid finansiellt avslut

25–29 | Kommissionen styrde innovationsfondens medel utan en strukturerad analys

30–36 | Osäkerhet leder till ackumulering av finansiella medel

37–52 | Projekten är försenade och ett av fem har lagts ned

38–40 | Ett av fem projekt som ursprungligen tilldelades finansiering har annullerats – hittills

41–44 | Senarelagda tidsfrister och förseningar i projektgenomförandet är vanligt förekommande

45–47 | Urvalsprocesserna höll i allmänhet tidsplanen och var väldokumenterade

48–52 | Projektens mognadsgrad fick en positiv bedömning, men projekt har blivit försenade och annullerade

53–66 | Tidiga indikatorer visar på svaga resultat när det gäller att minska utsläppen av växthusgaser

56–60 | Projekten levererade den avsedda tekniken, men gav mindre utsläppsminskningar av växthusgaser

61–64 | Potentialen att undvika växthusgasutsläpp kan vara överskattad

65–66 | Innovationsfondens portfölj har uppnått sämre resultat än förväntat

Bilagor

Bilaga I – Om revisionen

Bilaga II – Finansiell översikt över innovationsfonden (30 juni 2025)

Bilaga III – Översikt över projektstatus, stöd från innovationsfonden och ansökningsår

Bilaga IV – Utvecklingen för viktningen av tilldelningskriterier

Bilaga V – Bedömning av kriteriet om mognadsgrad i ansökningsomgången 2020

Bilaga VI – Bedömning av projekt som besöktes på plats

Förkortningar

Ordförklaringar

Kommissionens svar

Tidslinje

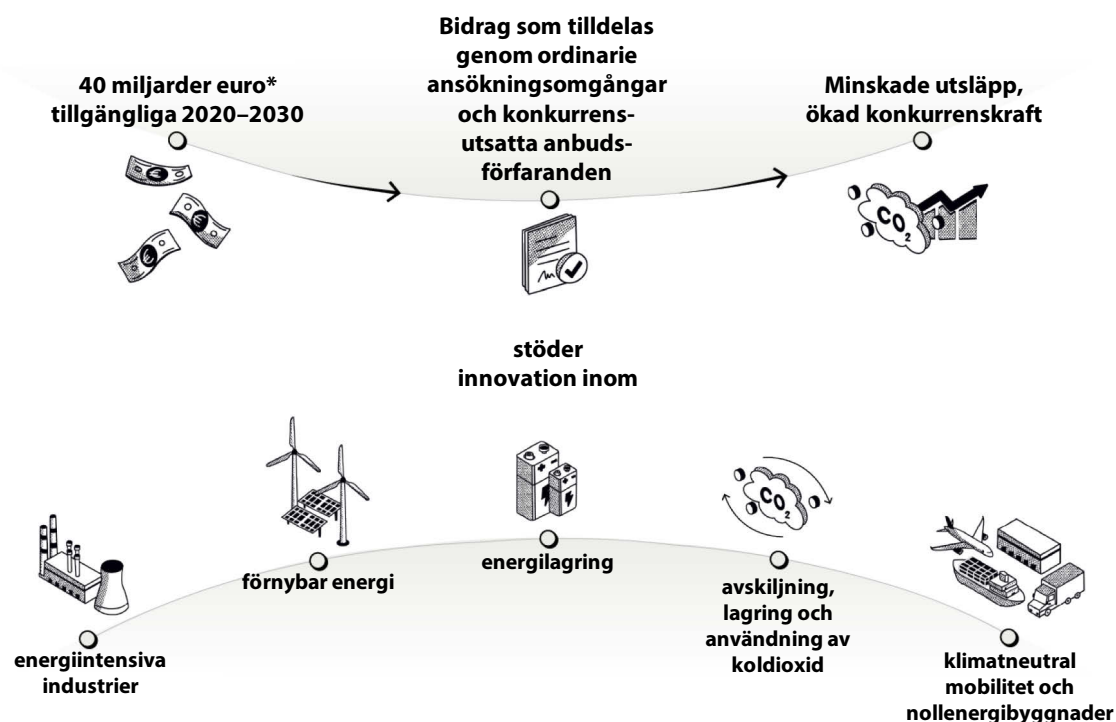
Vi som arbetat med revisionen

Huvudbudskap

Varför detta område är viktigt

- 01** [EU:s utsläppshandelssystem](#) – en marknadsbaserad mekanism för att reglera utsläppsrättigheter – är hörnstenen i EU:s klimatpolitik och dess viktigaste verktyg för att minska utsläppen av växthusgaser på ett kostnadseffektivt sätt. Innovationsfonden kompletterar utsläppshandelssystemet genom att stödja riktade investeringar i innovativ teknik med potential att avsevärt minska utsläppen av växthusgaser, inbegripet teknik och processer med låga eller inga koldioxidutsläpp. Sådan teknik har potential att bidra avsevärt till utfasningen av fossila bränslen inom viktiga sektorer av EU:s ekonomi.
- 02** Innovationsfonden finansieras genom försäljning av utsläppsrätter. Kommissionen räknar med att generera omkring 40 miljarder euro baserat på försäljningen av 530 miljoner utsläppsrätter för perioden 2020–2030 ([figur 1](#)).

Figur 1 | Innovationsfonden



*baserat på ett koldioxidpris på 75 euro/ton

Källa: Revisionsrätten, på grundval av [GD Klimatpolitik webbplats](#).

- 03** Stödet till innovation, forskning och investeringar i kritisk teknik och strategiska sektorer kan komma att öka avsevärt inom ramen för [den föreslagna fleråriga budgetramen för 2028–2034](#). Detta återspeglas i [kommissionens förslag om inrättande av en ny stor europeisk konkurrenskraftsfond \(EKF\)](#), till ett värde av 451 miljarder euro, som ska komplettera innovationsfonden. EKF förväntas mer än fördubbla EU:s finansiering för att främja konkurrenskraft och forskning jämfört med perioden 2021–2027.
- 04** Kommissionens generaldirektorat för klimatpolitik (GD Klimatpolitik) ansvarar för det övergripande genomförandet av innovationsfonden. Europeiska genomförandeorganet för klimat, infrastruktur och miljö (Cinea) ansvarar för att förvalta bidragsavtalen och anordna ansökningsomgångar. Europeiska investeringsbanken (EIB) ansvarar för försäljningen av utsläppsrätter och förvaltningen av innovationsfondens tillgångar.

- 05** Vi genomförde denna revision eftersom innovationsfonden är viktig för EU:s insatser för utfasningen av fossila bränslen samt för EU:s konkurrenskraft inom ren teknik och dess insatser för att skala upp utvecklingen av sådan teknik. Vi anser att det är mycket viktigt att bedöma om den betydande finansiering som tilldelats innovationsfonden har gett relevanta resultat. Vi förväntar oss att vår revision kommer att bidra till bedömningen av innovationsfonden och identifiera områden som kan förbättras. Lärdomarna från utvärderingen av innovationsfonden kan ge relevant input till fonder inom den nya fleråriga ramen och därmed bidra till utformningen av den europeiska konkurrenskraftsfonden (EKF) och dess styrning, genomförandestrategi och övergripande ändamålsenlighet.
- 06** Syftet med revisionen var att bedöma om innovationsfonden bidrar till uppskalningen av innovativa demonstrationsprojekt som på ett ändamålsenligt sätt bidrar till EU:s mål om minskade koldioxidutsläpp. Vi bedömde särskilt huruvida fondens utformning på lämpligt sätt tillgodosåg finansieringsbehoven och säkerställde tillgången till medel, huruvida projekten valdes ut, bedömdes och genomfördes på ett ändamålsenligt sätt och huruvida fonden faktiskt bidrar till EU:s mål om minskade koldioxidutsläpp. Revisionen omfattade perioden 2020–juni 2025. Vi inhämtade revisionsbevis från kommissionen, Cinea och EIB. Vi intervjuade projektsökande och bidragsmottagare, och vi besökte sju projekt i Danmark, Tyskland, Spanien (två), Frankrike (två) och Italien. Mer bakgrundsinformation och närmare uppgifter om revisionens omfattning och metod finns i [bilaga I](#).

Vad vi konstaterade och rekommenderar

- 07** Vi konstaterade att innovationsfonden främjar storskalig innovativ teknik. Den ger dock inte de förväntade nivåerna av minskade växthusgasutsläpp.
- 08** Innovationsfonden är inriktad på förkommersiell demonstrationsverksamhet inom de sektorer som omfattas av direktivet om EU:s utsläppshandelssystem och särskilt på storskaliga projekt som vid tidpunkten för fondens utformning hade få alternativa finansieringskällor. Innovationsfonden var tänkt som ett **komplement till andra finansieringskällor**. Målen för REPowerEU överlappar delvis målen för innovationsfonden. Detta minskar komplementariteten och gör de tillgängliga finansieringskällorna mindre tydliga. Se punkterna [16–20](#).
- 09** Inom ramen för innovationsfonden betalas bidrag ut när delmål har uppnåtts. Dessa delmål måste omfatta ett projekts finansiella avslut (när stödmottagarna slutför projektets planering och påbörjar uppbyggnadsarbetet), dess idrifttagande samt en verifiering av den faktiska minskning av växthusgasutsläppen som projektet har gett. **Finansieringen villkoras därför av att resultat uppnås**, och kommissionen har begränsad flexibilitet när det gäller hur den förvaltar fondens finansiering och utbetalningar. Se punkterna [21–24](#).

- 10** Kommissionen har anpassat ansökningsomgångarna (och deras budgetar) för att **ta hänsyn till nya politiska prioriteringar**, utan någon strukturerad analys som beaktar teknikens potential att minska utsläppen av växthusgaser och dess bidrag till EU:s industriella och strategiska mål. Vi fann exempel på när dessa prioriteringar och industrins intressen drog åt olika håll. Se punkterna [25–29](#).



Rekommendation 1

Utarbeta en strukturerad analys som vägledning för tilldelningen av medel från innovationsfonden

Kommissionen bör säkerställa att besluten om tilldelning av medel till projekt som på olika sätt bidrar till utfasningen av fossila bränslen och nya politiska prioriteringar vägleds av en strukturerad och framåtblickande analys av det tekniska landskapet. Denna analys bör beakta utvecklingen av både mogen och banbrytande innovativ teknik.

Måldatum för genomförande: 2027.

- 11** Innovationsfondens finansieringskällor är till sin natur volatila, eftersom de är kopplade till utsläppshandelssystemets auktionssystem. Det finns ingen mekanism som säkerställer en miniminivå av finansiella medel för innovationsfonden, vilket leder till osäkerhet kring nivån på de medel som i slutändan kommer att vara tillgängliga för ansökningsomgångar. Detta, tillsammans med projektens långsiktiga karaktär, har lett till att **betydande tillgångar har ackumulerats under längre tidsperioder**. Även om de ändringar som infördes 2023 minskade behovet av denna ackumulering hade innovationsfonden i slutet av juni 2025 ackumulerat omkring 12,3 miljarder euro som var tillgängliga för projekt. De faktiska utbetalningarna till projekt uppgick till 331,8 miljoner euro (2,7 % av det totala beloppet och mindre än 1 % av fondens förväntade budget). Se punkterna [30–36](#).



Rekommendation 2

Undersök ytterligare åtgärder för att bidra till ett snabbare utnyttjande av medel

Med beaktande av den långsiktiga karaktären hos de projekt som finansieras genom innovationsfonden bör kommissionen överväga ytterligare åtgärder för att förbättra budgetplaneringen för ansökningsomgångar och för att göra det möjligt att använda medel tidigare. Det borde bidra till att resultat uppnås snabbare och minska ackumuleringen av tillgångar. Sådana åtgärder bör vara tillämpliga för perioden efter 2030, följa en noggrann riskanalys av fondens exponering för koldioxidmarknadens utveckling och baseras på rimliga förväntningar vad gäller projekts avbrytande.

Måldatum för genomförande: 2030.

- 12** Kommissionen tillämpar de urvalskriterier som krävs enligt [förordningen](#), och processerna genomförs i allmänhet i tid och är väldokumenterade. Kommissionen valde ut dessa projekt baserat på en positiv bedömning av projektens mognadsgrad som gjordes av oberoende experter under urvalsfasen, men **ett betydande antal projekt är försenade och ett av fem läggs ned innan de har tagits i drift**. Kommissionen har inte mycket utrymme för en flexibel tolkning av kraven för finansiellt avslut utifrån sin egen bedömning av de finansierade projektens komplexitet eller storlek. Se punkterna [37–52](#).
- 13** De projekt som vi besökte hade varit framgångsrika när det gällde att stödja utvecklingen av innovativ teknik. Men **alla utom ett hade lett till mindre minskningar av växthusgasutsläppen än väntat**. För projekt som tagits i drift styrs fastställandet och utbetalningen av den del av det ekonomiska stödet som baseras på minskningen av växthusgasutsläpp av en verifiering av resultaten som vanligtvis görs inom de första tre eller fem åren av projektgenomförandet (*övervakningsperioden*). Den period som används för att verifiera de faktiska minskningarna av växthusgasutsläppen är kort jämfört med den referensperiod på totalt tio år som används för den bedömning av potentialen att undvika utsläpp som görs vid projekturvalet. Se punkterna [53–60](#).
- 14** En **avgörande faktor när projekt väljs ut för finansiering via innovationsfonden är den potentiella minskningen av växthusgasutsläppen**: denna faktor används för att bedöma två av de fem tilldelningskriterierna. Metoden för att beräkna minskningar av växthusgasutsläpp har utvecklats över tid på grundval av begränsningar som kommissionen har identifierat. Beräkningen är rent teoretisk och kan leda till alltför optimistiska förväntningar, och detta kan påverka valet av projekt. Se punkterna [61–64](#).



Rekommendation 3

Förbättra projektbedömningen och ta itu med förseningar och annulleringar

Kommissionen bör

- a) förbättra metoderna för projektutvärdering för att möjliggöra en mer exakt bedömning av potentiella minskningar av växthusgasutsläpp och av projektens både finansiella och tekniska mognadsgrad,
- b) bedöma behovet av ökad flexibilitet när det gäller krav och tidsplan för finansiellt avslut och perioden för verifiering av minskningar av växthusgasutsläpp.

Måldatum för genomförande: 2028.

- 15** Innovationsfondens bidrag till minskade utsläpp av växthusgaser ligger långt under kommissionens övergripande uppskattningar. Fram till december 2024 förväntades projekt inom innovationsfondens portfölj ha uppnått en minskning av utsläppen med 0,59 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Men när den tidsfristen löpte ut hade fonden endast uppnått 5 % av den förväntade minskningen. På det hela taget **har innovationsfondens portfölj uppnått sämre resultat än vad som förväntats**. Se punkterna [65](#) och [66](#).

Våra iakttagelser mer i detalj

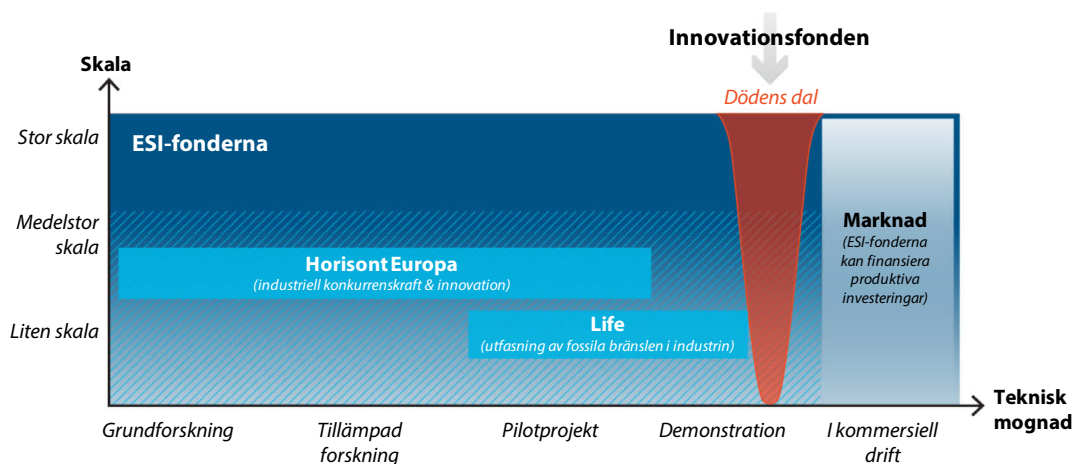
Innovationsfonden täcker specifika finansieringsbehov och nya EU-prioriteringar, men nivån på tillgängliga medel är osäker

Innovationsfonden är inriktad på specifika finansieringsbehov, men fondens mål överlappar delvis målen för andra finansieringskällor

- 16** Innovationsfonden utformades för att tillgodose finansieringsbehoven för projekt inriktade på utveckling av innovativ teknik som ännu inte är kommersiellt bärkraftig utan stöd. Fonden är ett av flera EU-instrument som syftar till att stödja sådana projekt. För att se till att EU-medlen används ändamålsenligt bör kommissionen eftersträva synergier mellan dessa instrument. EU:s finansieringsinstrument bör komplettera varandra när det gäller inriktningen på demonstrationsprojekt för koldioxidsnål energi¹, och överlappningar bör undvikas.
- 17** Vi kontrollerade om innovationsfonden hade lyckats rikta in sig på ett skede i den tekniska utvecklingscykeln där det finns få finansieringskällor tillgängliga för demonstrationsprojekt, den så kallade "dödens dal" (*figur 2*). Vi analyserade också om innovationsfonden hade gett kontinuitet åt tidigare forsknings- eller demonstrationsprojekt som finansierats med medel från EU eller medlemsstaterna.

¹ Direktivet om EU:s utsläppshandelssystem, artikel 10a.8 elfte, tolfte och trettonde styckena, och särskild rapport 24/2018, rekommendationerna 1 och 4.

Figur 2 | Innovationsfondens roll i den tekniska utvecklingscykeln



Anm.: Den så kallade "dödens dal" är den kritiska fas i utvecklingscykeln där ny teknik ofta har svårt att få den finansiering som behövs för att en fullskalig demonstration ska kunna slutföras.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av flera olika dokument från Europeiska kommissionen.

- 18** Som framgår av [figur 2](#) konstaterade vi att innovationsfonden är tänkt att komplettera EU:s befintliga finansieringsinstrument för forskning, såsom Horisont Europa och Life. Innovationsfondens relevans inom EU:s finansieringslandskap är allmänt erkänd. Det är välkänt att den är inriktad på storskaliga innovativa demonstrationsprojekt som kan ha svårt att få finansiering, och [företag och branschorganisationer är medvetna om att det inte finns någon motsvarighet på EU-nivå eller nationell nivå](#). I tre av de sju projekt som vi besökte hade innovationsfonden bidragit med kontinuitet i finansieringen av forsknings- och demonstrationsprojekt som tidigare fått stöd via medlemsstaterna eller EU, vilket visade på synergier med andra finansieringssystem (se exempel i [ruta 1](#)).

Ruta 1

Exempel på ett projekt som visar på synergier med andra finansieringssystem

Huvudsyftet med [projektet TopSOEC](#) var att bygga världens första fabrik för stackmoduler av fastoxid-elektrolysceller (SOEC) i industriell skala. Vid tidpunkten för vårt besök var projektet på väg att tas i drift.

Projektet är en uppskalad version av en befintlig pilotproduktionsanläggning för första generationens fastoxid-bränslecellsstackar (SOFC – som senare konverterats för SOEC-produktion). Denna anläggning hade delfinansierats av EU genom Life-programmet ([projektet DEMO SOFC](#)).

Projektet TopSOEC illustrerar innovationsfondens position i EU:s finansieringslandskap, där den ger kontinuitet till tidigare EU-finansierade forsknings- och demonstrationsprojekt i betydligt större omfattning.

- 19** EU:s finansieringslandskap har förändrats avsevärt sedan innovationsfonden utformades. EU:s reaktion på covid-19-utbrottet 2020 ledde till att olika stimulansåtgärder antogs, särskilt faciliteten för återhämtning och resiliens. Efter Rysslands invasion av Ukraina 2022 inledde EU [planen REPowerEU](#) och finansierade den delvis inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Syftet med REPowerEU är att uppnå energibesparingar, diversifiera energiförsörjningen och producera ren energi, enligt vad som anges i medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner, och därigenom minska och i slutändan helt bryta EU:s beroende av fossila bränslen.
- 20** **Målen för REPowerEU överlappar delvis innovationsfondens mål.** Detta skapar en risk för konkurrens mellan finansieringskällorna om medlemsstaterna inkluderar åtgärder inriktade på REPowerEU-mål i sina återhämtnings- och resiliensplaner vilka också kan få stöd från innovationsfonden. Vi identifierade ett fall där stödmottagaren beslutade att ersätta godkänt stöd från innovationsfonden med stöd från ett nationellt program som finansierades genom den medlemsstatens återhämtnings- och resiliensplan, då det nationella stödet bedömdes som attraktivare (på grund av högre finansieringsnivåer) och fördelaktigare (eftersom medel betalas ut tidigare) än innovationsfondens (se exemplet i [ruta 2](#)).

Ruta 2

Exempel på ett projekt där man ersatt stödet från innovationsfonden

Det konkurrensutsatta pilotanbudsförfarande som kommissionen inledde 2023 resulterade i tilldelning av ett bidrag på 230 miljoner euro från innovationsfonden för att producera 480 000 ton förnybar vätgas mellan 2029 och 2039.

I april 2025 begärde stödmottagaren att bidraget skulle avbrytas. Som en av anledningarna angav stödmottagaren att specifikationerna i bidragsavtalet var oflexibla (en elektrolyskapacitet på 500 megawatt skulle tas i drift i september 2029) och att finansiering fanns tillgänglig på annat håll på mer flexibla villkor. Projektet hade fått 245 miljoner euro inom ramen för sin medlemsstats plan för återhämtning, omvandling och resiliens, som finansierades genom REPowerEU.

Finansieringen är villkorad av resultat, och utbetalning förutses vid finansiellt avslut

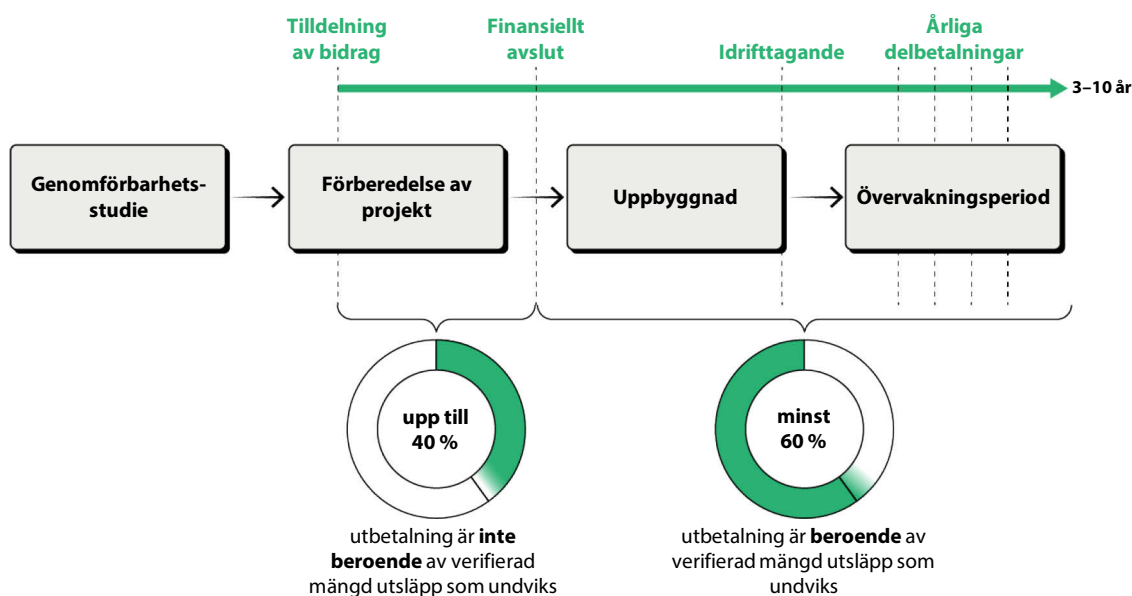
- 21** Den finansierings- och utbetalningsmodell som används av innovationsfonden ska vara lämplig för att stödja innovativa demonstrationsprojekt av betydande storlek, vilket medför en viss risknivå². Vi analyserade den rättsliga ram som definierar den finansierings- och utbetalningsmodell som är tillämplig på innovationsfonden. Vi kontrollerade också om innovationsfonden tog hänsyn till rekommendationerna i vår [särskilda rapport 24/2018](#) om avskiljning av koldioxid, som var inriktad på innovationsfondens föregångare för 2012–2020, reserven för nya deltagare 300 (NER300).
- 22** Vi konstaterade att innovationsfonden bygger på lärdomarna från NER300, där en modell för betalning vid leverans användes, vilket innebar att finansieringen tillhandahölls först när projekten hade tagits i drift. Vid den tidpunkten drog vi slutsatsen att den finansieringsmetod som användes för NER300 inte tillräckligt väl tillgodosåg behovet att göra demonstrationsprojekten mindre riskfyllda och förse dem med finansiering³.

² Direktivet om EU:s utsläppshandelssystem, artikel 10a.8 tolfte stycket, och [särskild rapport 24/2018](#), rekommendationerna 1 och 4.

³ [Särskild rapport 24/2018](#), punkt 65.

- 23** I direktivet om EU:s utsläppshandelssystem fastställs stödnivån och den grundläggande finansierings- och utbetalningsmodell som ska användas av innovationsfonden. Enligt förordningen om innovationsfonden ska **bidrag betalas ut på grundval av delmål** (finansiellt avslut, driftstart) och **verifierad mängd växthusgasutsläpp som faktiskt undvikits** (*figur 3*). Kommissionen har inte mycket flexibilitet när det gäller hur den administrerar denna modell. Framför allt kan den inte senarelägga det finansiella avslutet efter den fyraårsgräns som fastställs i lagstiftningen, även om den skulle anse det motiverat med hänsyn till den berörda teknikens innovationsgrad. Detta bidrog till antalet projekt som avbröts innan de hade slutförts (punkt *52*).

Figur 3 | Innovationsfondens finansierings- och utbetalningsmodell



Källa: Revisionsrätten, på grundval av [GD Klimatpolitikens webbplats](#).

- 24** Liksom NER300 har även innovationsfonden fokus på **uppnådda resultat**. Men till skillnad från NER300 kan en del av ett bidrag betalas ut när stödmottagarna slutfört projektplaneringen; med andra ord vid finansiellt avslut. Dessutom har innovationsfonden en högre finansieringsgrad, 60 % jämfört med 50 % för NER300. Under våra intervjuer med projektsökande och stödmottagare kunde vi bekräfta att den ändrade finansieringsstrategin, tillsammans med den ökade finansieringsgraden, hade gjort innovationsfonden mer attraktiv för projektansvariga.

Kommissionen styrde innovationsfondens medel utan en strukturerad analys

- 25** Kommissionen förväntar sig att innovationsfondens resurser uppgår till omkring 40 miljarder euro (punkt [02](#)). Kommissionen bör ha en konsekvent och övergripande strategi för att på lämpligt sätt kunna fördela fondmedlen till projekt som bidrar till innovationsfondens mål, så som de anges i direktivet om EU:s utsläppshandelssystem. En strukturerad analys, som utarbetas i nära samarbete med berörda parter (t.ex. industrisektorer, leverantörer av ren teknik, finansinstitut och forskningsorganisationer), bör tillämpas konsekvent vid utformningen och genomförandet av ansökningsomgångar och konkurrensutsatta anbudsförfaranden. Vi granskade den allmänna dokumentationen av utformningen och genomförandet av ansökningsomgångar och konkurrensutsatta anbudsförfaranden som genomförts inom ramen för innovationsfonden, inbegripet tilldelningen av medel från innovationsfonden till specifika teknikområden och tekniksektorer.
- 26** I direktivet om EU:s utsläppshandelssystem och förordningen om innovationsfonden fastställs de tekniksektorer (energiintensiva industrier, förnybar energi, energilagring, avskiljning, lagring och användning av koldioxid samt klimatneutral mobilitet och nollenergibyggnader) som är berättigade till stöd från innovationsfonden. Inom dessa sektorer har kommissionen rätt att fördela tillgängliga medel från innovationsfonden till specifika teknikområden eller teman.
- 27** Vi såg specifika exempel på när fastställda prioriteringar och industrins intressen drog åt olika håll. Fram till 2022 tillämpade kommissionen sektorsneutralitet i sina ansökningsomgångar och delade endast upp budgeten efter projektstorlek (småskaliga och storskaliga projekt). Sedan REPowerEU lanserades det året har kommissionen dock börjat **utforma ansökningsomgångar (och deras budgetar) på ett sätt som tar hänsyn till nya politiska prioriteringar**. Specifika exempel på detta skifte är att man definierat specifika teman i ansökningsomgångarna rörande EU:s vätgasbank, förordningen om nettonollindustrin och EU:s industripolitik för batterier. Vi fann inga bevis för att kommissionen hade antagit en särskild strategi eller utarbetat en strukturerad analys till stöd för tilldelningen av medel från innovationsfonden till dessa nya prioriteringar. Vi konstaterade också att industrins respons på ansökningsomgångarna för dessa politiska prioriteringar var låg (se exempel i [ruta 3](#)).

Ruta 3

Exempel på när fastställda prioriteringar och industrins intressen drog åt olika håll

EU:s vätgasbank inrättades för att bidra till att REPowerEU-målet att producera 10 miljoner ton förnybar vätgas i EU senast 2030 skulle uppnås. Innovationsfonden anslog 2 miljarder euro till de konkurrensutsatta anbudsinfordringar för produktion av förnybar vätgas som offentliggjordes i november 2023 och december 2024. Responsen på dessa ansökningsomgångar sjönk från 132 förslag 2023 till 61 förslag 2024, vilket återspeglar det minskade intresset för stöd från innovationsfonden inom denna sektor.

Kommissionen föreslog i mars 2023 att en förordning om nettonollindustrin skulle antas med målet att uppnå en tillverkningskapacitet på 40 % i EU för viktig strategisk nettonollteknik och dess viktigaste komponenter senast 2030. Innovationsfondens ansökningsomgångar för 2023 och 2024 omfattade specifika teman inom tillverkning av ren teknik, med en sammanlagd budget på 2,1 miljarder euro för att stödja projekt för tillverkning av innovativa komponenter för ren teknik för produktion och användning av vätgas, förnybar energi och energilagring. Kommissionen mottog 94 förslag och godkände 85 av dem. Men endast 36 förslag fick de minimipoäng som angavs i ansökningsomgången. Kommissionen valde ut alla utom fem av dessa förslag. Kommissionen tilldelade hela den tillgängliga budgeten, men förfarandets konkurrensutsatta karaktär minskade.

Slutligen tillkännagav kommissionen den 6 december 2023 att innovationsfonden skulle tillhandahålla 3 miljarder euro under tre år för att stimulera investeringar i EU:s tillverkningskapacitet för hållbara batterier, vilka anses vara avgörande för den gröna omställningen. Följaktligen anslogs i 2024 års ansökningsomgång 1 miljard euro till produktion av battericeller för elfordon. Endast 14 förslag lämnades in som svar på ansökningsomgången. Kommissionen valde ut alla de sex projekt som hade uppnått de minimipoäng som angavs i ansökningsomgången. En följd av detta var att 15 % av budgeten inte togs i anspråk. I juni 2025 hade ännu inte ett enda bidragsavtal undertecknats.

- 28** Innovationsfonden har blivit både den viktigaste finansieringskomponenten för genomförandet av olika EU-strategier och en testmiljö för nya politiska interventioner. Tilldelningen av innovationsfondens budget är i hög grad beroende av de nya politiska prioriteringar som diskuteras vid varje given tidpunkt. Det finns därför en risk för att de åtgärder som vidtas saknar den relevans som krävs för att uppnå fondens mål. Dessutom är tilldelningen av medel från innovationsfonden till specifika tekniska sektorer ofta föremål för kontroverser, främst från specifika branschorganisationer⁴ som företräder sina medlemmars intressen, men även från den akademiska världen⁵.
- 29** Kommissionen har föreslagit att en europeisk konkurrenskraftsfond (EKF) ska inrättas som en del av den fleråriga budgetramen för 2028–2034. Enligt förslaget till [förordning om EKF](#) ska innovationsfonden fortsätta att fungera separat, och kommissionen ska säkerställa samordningen mellan innovationsfonden och EKF (punkt [08](#) i [bilaga I](#)). Båda instrumenten är förankrade i EU:s industripolitiska ram som prioriterar att stärka Europas ledarskap inom ren teknik och nettonollteknik.

Osäkerhet leder till ackumulering av finansiella medel

- 30** Innovationsfonden finansieras genom försäljning av utsläppsrätter från utsläppshandelssystemet på dess gemensamma auktionsplattform. Det är kommissionens ansvar att planera auktioneringen av de utsläppsrätter som tilldelats innovationsfonden i syfte att maximera de inkomster som de genererar. I samband med detta måste den ta vederbörlig hänsyn till de principer om öppenhet, insyn, harmonisering, icke-diskriminering, förutsägbarhet och kostnadseffektivitet som gäller för utsläppshandelssystemet⁶. Kommissionen ansvarar också för att uppskatta fondens behov och om nödvändigt tidigare lägga tillgången till utsläppsrätter från innovationsfonden för att säkerställa att tillräckliga resurser finns tillgängliga⁷. Vi granskade dokumentationen av försäljningen av utsläppsrätter, inklusive tillgängliga uppskattningar och budgetförfaranden, samt fondens räkenskaper och genomföranderapporter.

⁴ Gemensamma uttalanden från sammanslutningar för förnybar energi: "[We need to redesign Innovation Fund calls to invest into Europe's energy system](#)" (maj 2024) och "[The Innovation Fund is not advancing European renewable energy technology](#)" (maj 2022).

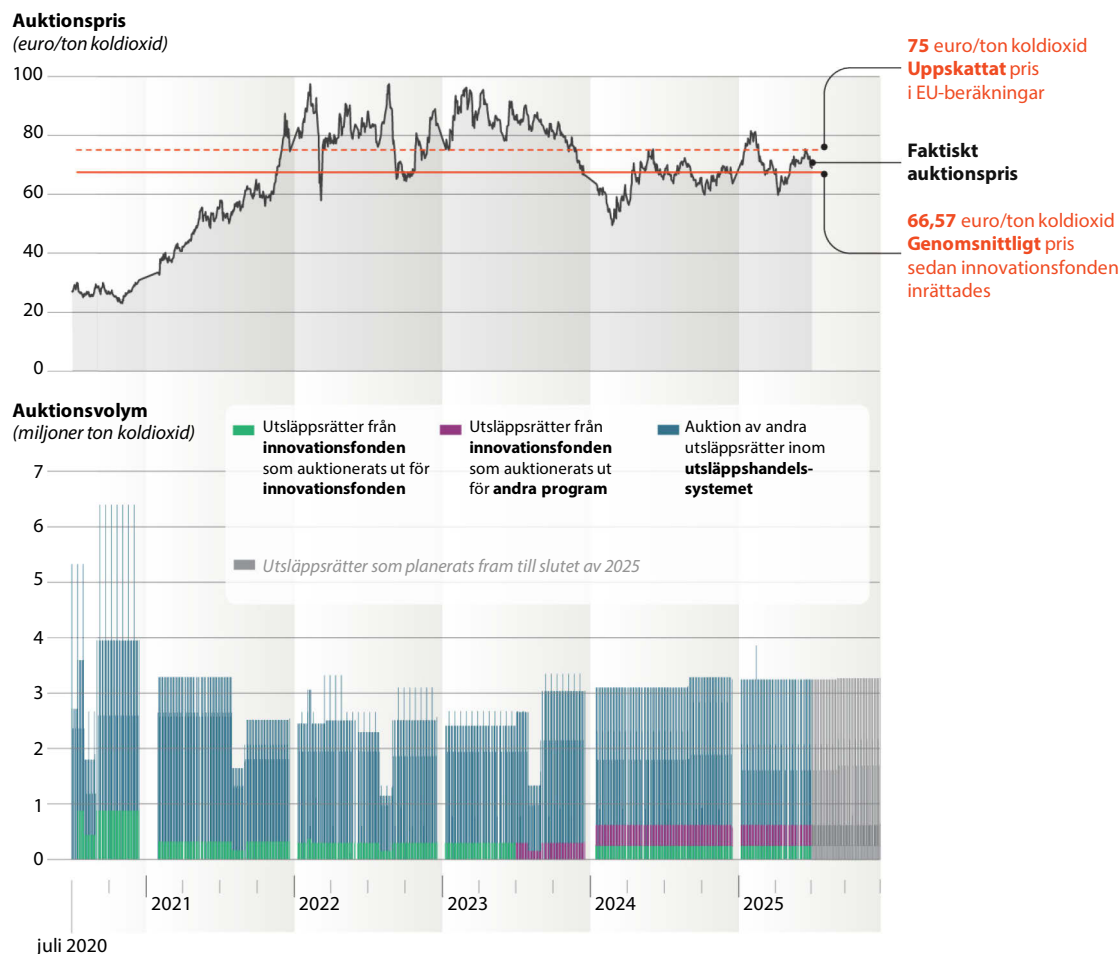
⁵ C. Fuest, D. Gros, P.-L. Mengel, G. Presidente och J. Tirole, *EU Innovation Policy - How to Escape the Middle Technology Trap - A Report by the European Policy Analysis Group*.

⁶ [Direktivet om EU:s utsläppshandelssystem](#), artikel 10.4 första och andra styckena och artikel 10a.8 fjortonde stycket.

⁷ *Ibid.*, artikel 10a.8 andra stycket.

- 31** År 2015 uppskattade kommissionen att den totala budgeten för de 400 miljoner utsläppsrätter som tilldelats innovationsfonden skulle uppgå till så mycket som 10 miljarder euro för perioden 2020–2030. Sedan dess har antalet utsläppsrätter som tilldelas innovationsfonden ökat. Enligt kommissionens senaste uppskattning kommer innovationsfondens totala finansiering under perioden 2020–2030 att uppgå till omkring 40 miljarder euro från försäljningen av 530 miljoner utsläppsrätter.
- 32** Det monetariserade värdet av de utsläppsrätter från innovationsfonden som auktionerats ut fram till den 30 juni 2025 var 18,7 miljarder euro, varav 6,7 miljarder euro överfördes till faciliteten för återhämtning och resiliens för att finansiera REPowerEU-åtgärder och 12,0 miljarder euro förblev tillgängliga för innovationsfonden. **Redan i och med detta överstegs det ursprungligen förväntade värdet på 10 miljarder euro** för hela perioden 2020–2030.
- 33** Priset på utsläppsrätter inom utsläppshandelssystemet har uppvisat betydande volatilitet under genomförandet av innovationsfonden. Mellan juli 2020 och juni 2025 varierade auktionspriset på utsläppsrätter mellan 23,02 euro och 97,51 euro per ton koldioxid, med ett genomsnitt på 66,32 euro. Detta genomsnitt ligger långt över de referenspriser för koldioxid som kommissionen använde för sina första uppskattningar (25 euro/ton koldioxid), men under det nuvarande referenspriset (75 euro/ton koldioxid). Vi konstaterade att kommissionens strategi för att planera auktioner inom utsläppshandelssystemet (*figur 4*) ledde till ett **stabilt intäktsflöde** som endast påverkades av överföringen av medel till andra program.

Figur 4 | Utvecklingen för koldioxidpriserna och antalet sålda utsläppsrätter



Källa: Revisionsrätten, på grundval av den information som offentliggjorts via [den gemensamma auktionsplattformen för utsläppshandelssystemet](#).

- 34** Eftersom nivån på innovationsfondens finansiella resurser beror på marknadens utveckling är den per definition osäker. Utsläppshandelssystemet innehåller ingen **mekanism som säkerställer en miniminivå av finansiella resurser** för innovationsfonden (se exempel i [ruta 4](#)). Kommissionen måste därför bekräfta hur mycket medel som kommer att finnas tillgängliga innan den fastställer de tillgängliga beloppen för varje ansökningsomgång. Dessutom kan den långsiktiga karaktären hos enskilda projekt inom innovationsfondens portfölj leda till utbetalningsplaner som sträcker sig längre än tio år. Dessa två faktorer leder till en ackumulering av betydande tillgångar som innehas under långa tidsperioder, vilket medför en risk för värdeminskning.

- 35** Fram till 2023 tillät kommissionen inte att budgeten för ansökningsomgångarna översteg det belopp som inkommit genom auktionerna. Sedan 2023 har kommissionen planerat fördelningen av innovationsfondens medel i enlighet med förväntade inkomster, utifrån antagandet att en andel på 10 % av de utvalda projekten kommer att avbrytas. Det gjorde att de budgeterade beloppen för ansökningsomgångarna 2023 och 2024 kunde ökas (*bilaga I, figur 2*), vilket ökade antalet projekt som kunde finansieras tidigare under genomförandeperioden och minskade behovet av att ackumulera tillgångar.
- 36** I slutet av juni 2025 hade innovationsfonden dock fortfarande omkring 12,3 miljarder euro ackumulerade som var tillgängliga för projekt (11,6 miljarder euro som redan tilldelats genom bidragsavtal och 0,7 miljarder euro som ännu inte tilldelats), medan utbetalningarna till projekt uppgick till 331,8 miljoner euro (2,7 % av det totala beloppet och mindre än 1 % av fondens förväntade budget). I *bilaga II* finns en finansiell översikt över innovationsfondens inkomster och utgifter till och med den 30 juni 2025.

Ruta 4

Exempel på en mekanism för finansiering genom utsläppshandelssystemet med inkomstskydd

När det gäller den sociala klimatfonden föreskrivs i direktivet om EU:s utsläppshandelssystem att kommissionen måste fortsätta att auktionera ut utsläppsrätter utöver den ursprungliga tilldelningen tills en på förhand fastställd miniminivå har uppnåtts⁸. Fondförvaltarna har därför en högre grad av säkerhet när det gäller tillgången till finansiering och är därför mindre känsliga för volatiliteten på marknaden för utsläppsrätter. Den sociala klimatfonden ska inleda sin verksamhet 2026.

⁸ Ibid., artikel 30d.4.

Projekten är försenade och ett av fem har lagts ned

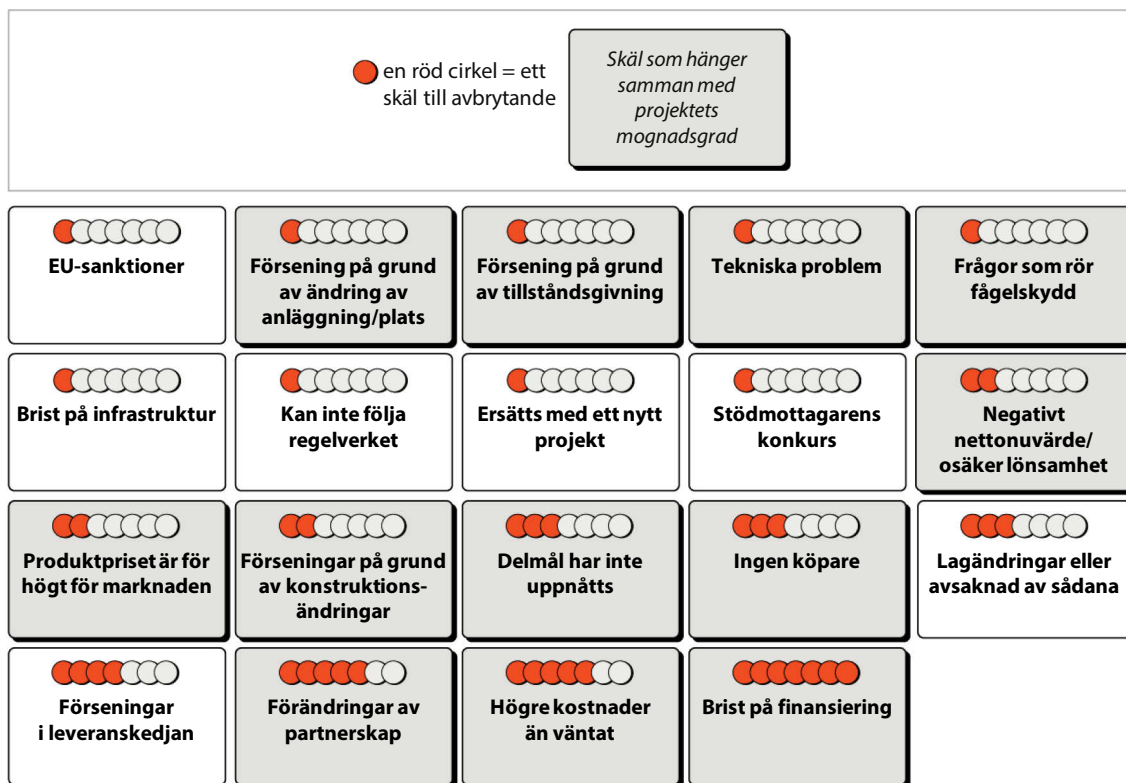
- 37** Innovativa projekt är till sin natur riskfyllda. Riskerna rör bland annat bärkraften hos grundläggande tekniska lösningar, förändrade marknadsvillkor för energi, råmaterial eller teknisk utrustning samt tillgången till kompletterande privat eller offentlig finansiering. Allt detta kan i slutändan påverka ett projekts ekonomiska bärkraft, särskilt efter den senaste tidens omvälvande globala händelser. Under de första faserna av projektgenomförandet bekräftar de projektansvariga att de ursprungliga antagandena är giltiga innan de går vidare till genomförandet av den faktiska uppbyggnaden av projektanläggningen. Alla projekt anses befinna sig på planeringsstadiet tills de når finansiellt avslut, vilket betraktas som starten på projektets uppbyggnadsarbete.

Ett av fem projekt som ursprungligen tilldelades finansiering har annullerats – hittills

- 38** Med annullering avses ett tidigt avslutande av ett projekt antingen innan bidragsavtalet undertecknas (projektet dras tillbaka) eller efter det (projektet avbryts). Fram till den 30 juni 2025 hade 228 projekt valts ut för finansiering från innovationsfonden efter ansökningsomgångarna. Bidragsavtal hade undertecknats för 208 av dessa, och 20 projekt drogs tillbaka innan bidragsavtalen undertecknades. Av de 208 undertecknade projekten avbröts 20 efter undertecknandet. De 40 annullerade projekten utgör omkring en femtedel av det totala antalet projekt som ursprungligen valdes ut för stöd. Att projekt annulleras påverkar innovationsfondens möjlighet att uppnå sitt mål att bidra till att minska utsläppen av växthusgaser (punkt 65). På grundval av tillgänglig dokumentation och ytterligare information som samlats in genom intervjuer med projektdeltagare analyserade vi skälen till att innovationsfondens projekt hade annullerats.

- 39** De 20 projekt som **drogs tillbaka av stödmottagarna innan ett bidragsavtal hade undertecknats** hade tilldelats stöd från innovationsfonden till ett värde av 1,1 miljarder euro. Vi konstaterade att tillbakadraganden oftast (i 14 fall av 20) berodde på att det hade skett stora förändringar av projektet sedan utvärderingen, ofta kopplade till marknadsvillkor och deltagarnas vilja att acceptera de tillhörande riskerna. I ett fall hade deltagaren motsatt sig en föreslagen minskning av finansieringen (som delvis berodde på fel i de beräkningar som deltagaren gjort). I ett annat fall kunde deltagaren inte garantera försäljning som krävdes och godtog inte den betalningsplan som föreslagits av Cinea. I ytterligare ett fall hade deltagaren vägrat att ingå ett bindande åtagande om att slutföra projektet. Slutligen hade Cinea tagit initiativ till två tillbakadraganden till följd av betydande ändringar av projektets omfattning, som påverkade stödberättigandet eller utvärderingsförfarandets rättviseaspekter.
- 40** De 20 projekt som **avbröts efter undertecknandet av bidragsavtalet** avbröts i de flesta fall före finansiellt avslut (detta var fallet för 18 av 20 avbrutna projekt). Finansiellt avslut anses vara det skede när alla överenskommelser och villkor för projektet har fastställts och projektgenomförandet definitivt inleds. Vi konstaterade att i de flesta fall berodde avbrytandena på att projekten i slutändan var mindre mogna än vad som hade fastställts under utvärderingsprocessen (*figur 5*). Här ingick fall där ytterligare projektfinansiering inte kunde säkras, där projektkostnaderna hade avvikit från de ursprungliga uppskattningarna och där centrala projektpartner hade lämnat projektet, vilket i många fall gjorde att man inte längre hade tillgång till den teknik som projektet byggde på. Det fanns också skäl kopplade till marknadsutvecklingen både på utbuds- och efterfrågesidan. I tre fall hade projektet avbrutits av Cinea. I dessa fall var orsakerna att stödmottagaren inte hade respekterat bestämmelserna i bidragsavtalet, insolvensproblem samt en följd av genomförandet av EU-sanktioner (ryskt ägande). Dessutom noterade vi att storskaliga projekt som valdes ut inom ramen för 2021 års ansökningsomgång särskilt ofta avbröts i förtid (*bilaga III*).

Figur 5 | De vanligaste skälen till att innovationsfondsprojekt avbryts efter det att bidragsavtalet har undertecknats

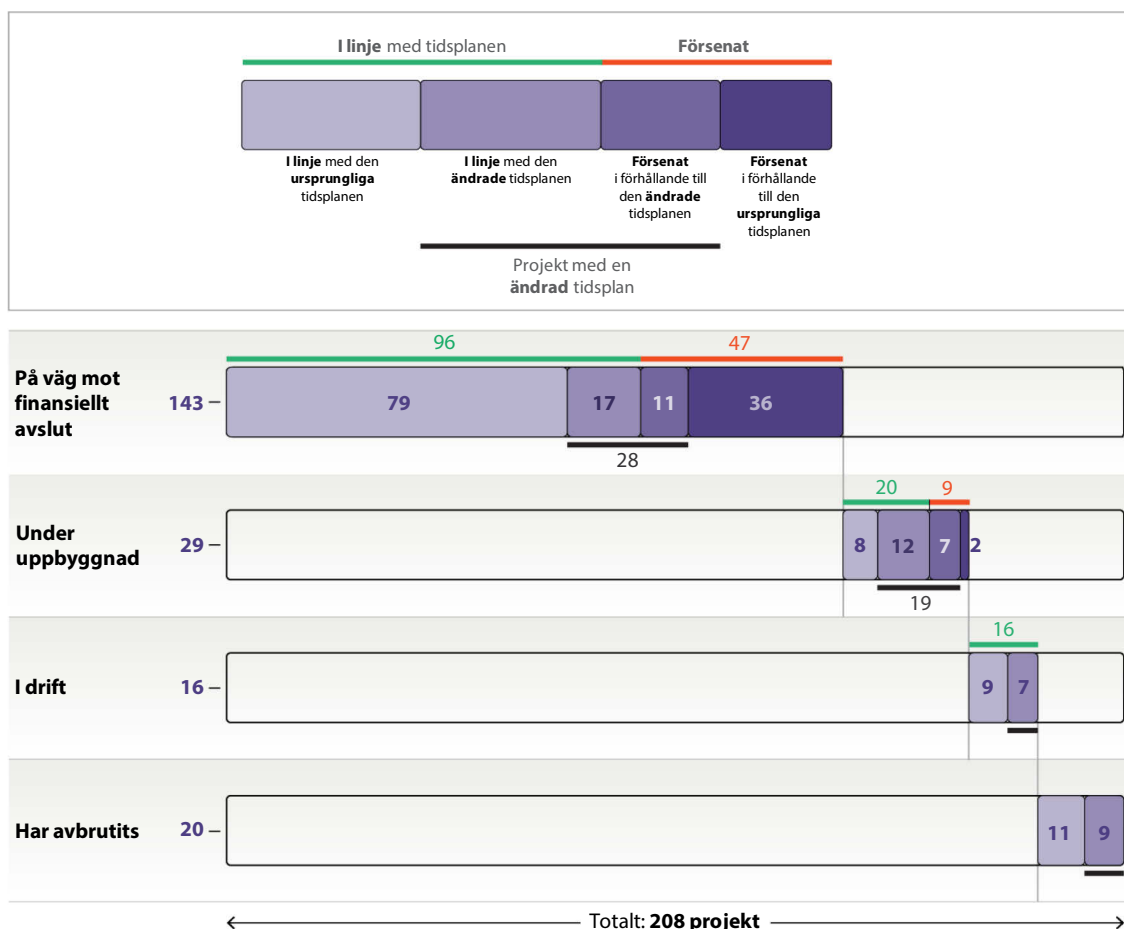


Källa: Revisionsrätten, på grundval av information som hämtats från Cineas it-system (flera skäl möjliga för ett och samma projekt).

Senarelagda tidsfrister och förseningar i projektgenomförandet är vanligt förekommande

- 41** Innovationsfondens projekt måste genomföras i enlighet med tidsplanerna i bidragsavtalet, som ska ändras om omständigheterna så kräver. **Figur 6** visar närmare uppgifter om genomförandestatusen för de 208 projekt för vilka ett bidragsavtal hade undertecknats. Vi konstaterade att det är **vanligt med ändringar av tidsfristen för finansiellt avslut**. Den ursprungliga tidsplanen för 63 av de 208 avtalen hade ändrats formellt. Enligt de reviderade tidsplanerna kommer de ändrade projekt som fortfarande pågår att tas i drift i genomsnitt 14,8 månader senare än vad som ursprungligen planerades.

Figur 6 | Genomförandestatus för innovationsfondens portfölj den 30 juni 2025



Källa: Revisionsrätten, på grundval av information från Cinea.

42 Vi konstaterade också att **förseningar i projektgenomförandet jämfört med de överenskomna tidsfristerna är vanligt förekommande**. Såsom framgår av [figur 6](#) hade 47 av de 143 projekt som bedrivit verksamhet innan de nått finansiellt avslut inte hållit de formella tidsfrister som angetts i bidragsavtalet. Enligt våra senaste uppskattningar, som bygger på uppgifter från juni 2025, kommer dessa 47 projekt att vara försenade med i genomsnitt 14,5 månader jämfört med de överenskomna tidsfristerna när de når finansiellt avslut. När det gäller de 29 projekt som befinner sig i uppbyggnadsfasen är nio försenade jämfört med de tidsplaner som överenskommits i bidragsavtalet. Vi förväntar oss att dessa nio projekt kommer att vara försenade med i genomsnitt 6,8 månader i förhållande till de överenskomna tidsfristerna när de väl tas i drift. Totalt sett har 56 projekt som fortfarande pågår redan överskridit de tidsfrister som anges i bidragsavtalen.

- 43** De ackumulerade förseningarna och avbrotten har lett till en **låg utbetalningsgrad**. Fram till andra kvartalet 2025 (dvs. fem år efter det att innovationsfonden togs i drift) hade totalt 331,8 miljoner euro betalats ut till stödmottagare, vilket motsvarar 2,9 % av den totala finansiering som hittills tilldelats. Detta illustrerar statusen för projektgenomförandet, eftersom utbetalningen av bidrag enligt innovationsfondens regler är direkt kopplad till statusen för projektgenomförandet. Enligt finansierings- och utbetalningsmodellen (*figur 3*) skulle utbetalningarna till innovationsfondens projekt redan ha uppgått till 2,1 miljarder euro, om det inte hade förekommit några avvikelser från de tidsplaner som angavs i de ursprungliga bidragsavtalen och alla projekt hade nått finansiellt avslut såsom ursprungligen förväntades.
- 44** Eftersom innovationsfonden fortfarande befinner sig i ett relativt tidigt skede av genomförandet, vilket framgår av det stora antalet projekt som ännu inte nått finansiellt avslut och det begränsade stödbelopp som innovationsfonden faktiskt har betalat ut, **kan man förvänta sig att fler projekt kommer att försenas eller avbrytas**. Den 30 juni 2025 pågick ett förfarande för avbrytande av ytterligare två projekt. Dessutom finns det en risk för att de 47 projekt som för närvarande ligger efter den avtalade tidsfristen för att nå finansiellt avslut avbryts (punkt 42). Denna risk är särskilt hög för de 14 projekt som befinner sig mindre än sex månader från den fyraåriga tidsfristen för finansiellt avslut. Detta kan ytterligare påverka innovationsfondens möjlighet att uppnå sitt mål att bidra till att minska utsläppen av växthusgaser.

Urvalsprocesserna höll i allmänhet tidsplanen och var väldokumenterade

- 45** Projekten ska väljas ut på grundval av deras bidrag till innovationsfondens mål. Innovationsfondens tilldelningskriterier ska tillämpas konsekvent i utvärderings-, urvals- och förhandlingsförfaranden, och bidragsavtal ska undertecknas inom rimlig tid⁹. Vi detaljgranskade ett urval bestående av fyra ansökningsomgångar (av elva ansökningsomgångar som offentliggjordes mellan 2020 och 2023). För varje ansökningsomgång granskade vi genomförandet av utvärderings-, förhandlings- och urvalsförfarandena.

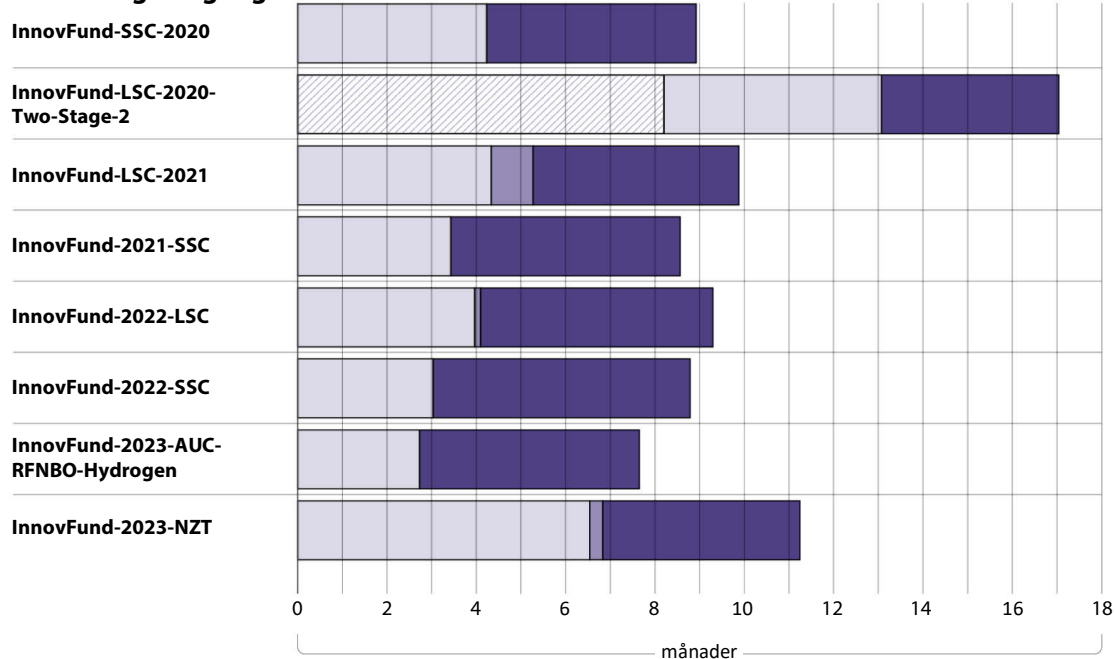
⁹ Direktivet om EU:s utsläppshandelssystem, artikel 10a.8 nionde och sjuttonde styckena, förordningen om innovationsfonden, artikel 11.1, budgetförordningen, artikel 194, och särskild rapport 24/2018, rekommendation 4b.

46 Vi konstaterade att de olika stegen i processen var tillräckligt definierade och väldokumenterade. Vi konstaterade också att urvalsförfarandet var kortare än inom innovationsfondens föregångare, NER300. Vissa förfaranden överskred dock den tidsfrist på nio månader som föreskrivs i budgetförordningen (ansökningsomgångarna med identifieringskoderna LSC-2021, 2022-LSC och 2023-NZT – se [figur 7](#)). Det längsta förfarandet var det där man valde ut storskaliga projekt år 2020, som byggde på ett förfarande i två steg och därför tog betydligt längre tid. Kommissionen och Cinea använde därefter endast förfaranden i ett steg.

Figur 7 | Tid fram till tecknande av kontrakt för innovationsfondsprojekt

- Steg 1: **Utvärdering av inlämnade förslag (steg 1)** – endast LSC 2020
- Steg 2: **Utvärdering av inlämnade förslag (steg 2)** – (genomsnitt = 4,1 månader)
- Steg 3: **Inbjudan att förhandla** (genomsnitt = 0,2 månader)
- Steg 4: **Förhandling och undertecknande av bidragsavtal** (genomsnitt = 4,8 månader)

Ansökningsomgångens referens



Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter som hämtats från kommissionens it-system.

47 I [förordningen om innovationsfonden](#) fastställs fem tilldelningskriterier som ska användas för att välja ut projekt för finansiering via innovationsfonden¹⁰. Kommissionen och Cinea måste se till att bidrag tilldelas enligt dessa kriterier på ett öppet och teknikneutralt sätt. Kommissionen kan anpassa kriteriernas viktning för varje ansökningsomgång ([bilaga IV](#)). Vi granskade hur tilldelningskriterierna hade tillämpats i de fyra ansökningsomgångar som ingick i vårt urval. På det hela taget anser vi att kommissionen och Cinea tillämpade tilldelningskriterierna på ansökningsomgångarna på det sätt som anges i förordningen om innovationsfonden.

Projektens mognadsgrad fick en positiv bedömning, men projekt har blivit försenade och annullerade

48 I förordningen om innovationsfonden föreskrivs att projektens mognadsgrad måste utvärderas utifrån utsikterna att nå finansiellt avslut inom en på förhand fastställd period, och senast fyra år efter beslutet om tilldelning. Inom denna tidsfrist måste alla projekt- och finansieringsavtal undertecknas, inklusive alla nödvändiga tillstånd, byggkontrakt och försäljningsavtal. Upp till 40 % av den totala finansieringen får betalas ut när projektet har nått finansiellt avslut.

49 Trots att de hade bedömts som mogna blev ett antal projekt föremål för annullering (punkt [38](#)), formella ändringar av projektens tidsplaner med senarelagt finansiellt avslut (punkt [41](#)) samt förseningar i genomförandet jämfört med de överenskomna tidsplanerna (punkt [42](#)).

50 För att förstå faktorerna kring bedömningen av projektens mognadsgrad under utvärderingen och dess inverkan på förseningar och annulleringar fokuserade vi på innovationsfondens första ansökningsomgång för storskaliga projekt som inleddes 2020, vilket gav oss ett mer långsiktigt perspektiv. Vi konstaterade att inom ramen för denna ansökningsomgång behövde datumen för idrifttagande senareläggas med i genomsnitt 24 månader. Fem av de projekt som enligt planerna skulle ha tagits i drift mellan 2025 och 2027 kommer inte att vara klara före 2028, och ett projekt avbröts innan det hade nått finansiellt avslut. [Ruta 5](#) innehåller närmare uppgifter om de ändringar som gjorts av tidsfristerna för finansiellt avslut för denna första storskaliga ansökningsomgång och om skälen till dessa ändringar.

¹⁰ [Direktivet om EU:s utsläppshandelssystem](#), artikel 10a.8 nionde och sjuttonde styckena, och [förordningen om innovationsfonden](#), artikel 11.1.

Ruta 5

Ändring av tidsfristerna för finansiellt avslut för storskaliga projekt som valts ut inom ramen för 2020 års ansökningsomgång

I mars 2022 tilldelade kommissionen 1,15 miljarder euro till de sju storskaliga projekt som valts ut för finansiering via innovationsfonden efter slutförandet av den första ansökningsomgången som inleddes 2020. För dessa sju projekt fastställdes i bidragsavtalen datum för finansiellt avslut mellan december 2022 och juni 2024. I mars 2025 hade kommissionen godkänt finansiellt avslut för ett av dessa sju projekt. Sex av de sju bidragsavtalen behövde ändras så att tidsfristen för finansiellt avslut förlängdes. De utmaningar som dessa projekt stod inför var bland annat betydande öknings av kapitalutgifterna, förändringar i projektutformningen, svårigheter att få bygglov och miljötillstånd och förseningar när det gäller ytterligare finansiering från andra källor.

- 51** Vi bedömde också hur externa experter som deltog i utvärderingsprocessen hade bedömt projektens mognadsgrad i 2020 års storskaliga ansökningsomgång (*bilaga V*). Vi konstaterade att de utvalda projekten bedömdes vara tillräckligt mogna i utvärderingsrapporterna. Senare behövde man ändra tidsfristen för finansiellt avslut för dessa projekt, och deras genomförande försenades.
- 52** Detta tyder på att utvärderingsprocessen kan behöva stärkas för att öka förmågan att upptäcka när sökande överskattar projektens mognadsgrad. Eftersom begreppet finansiellt avslut (tidsfristen på fyra år efter tilldelning och kraven för detta delmål) fastställs i lagstiftningen (punkt **48**) har kommissionen begränsat utrymme för flexibel tolkning. Den kan inte anpassa kraven på grundval av sin egen bedömning av de finansierade projektens komplexitet eller storlek. Detta bidrog till antalet projekt som avbröts innan de hade slutförts (punkt **40**), vilket påverkade innovationsfondens möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt bidra till att minska utsläppen av växthusgaser.

Tidiga indikatorer visar på svaga resultat när det gäller att minska utsläppen av växthusgaser

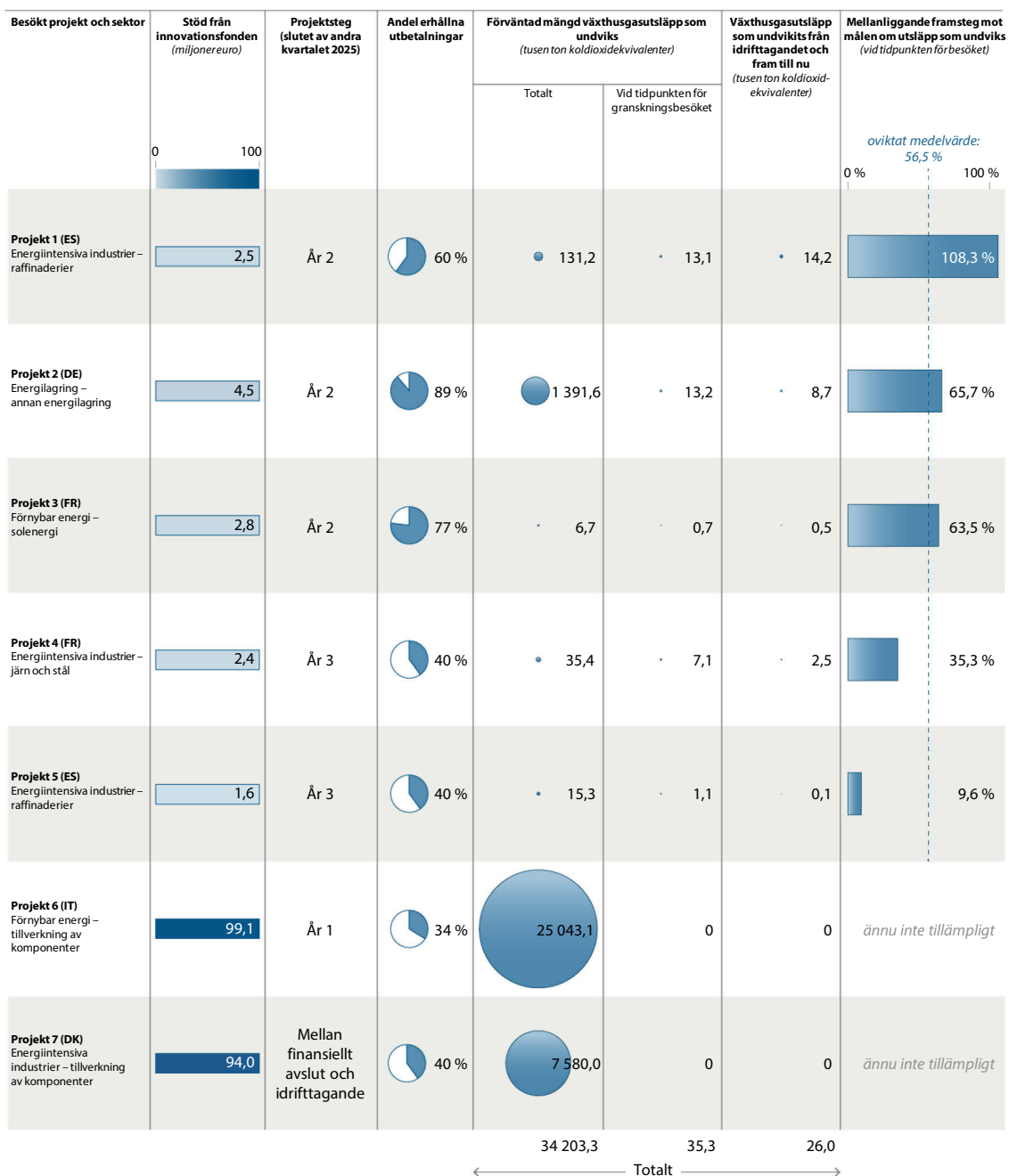
- 53** Projekt inom ramen för innovationsfonden bör ge ett betydande bidrag till EU:s klimat- och energimål och samtidigt bidra till mål om nollförorening och cirkularitet. På grundval av information som stödmottagarna tillhandahåller bedömer Cinea statusen för den pågående processen och vidtar lämpliga åtgärder. Rapporteringen bör ge en tydlig bild av statusen för innovationsfondens projektportfölj med uppgifter om antalet projekt som redan är i drift och deras planerade och faktiska minskningar av växthusgasutsläppen. För de projekt som redan är i drift får de sammanlagda faktiska minskningarna av växthusgasutsläppen under de första verksamhetsåren inte ligga betydligt under målet¹¹.
- 54** Såsom framgår av [figur 6](#) hade 16 projekt tagits i drift fram till den 30 juni 2025, vilket innebär att de tekniska anläggningar som fick stöd från innovationsfonden hade inlett sin verksamhet. Av dessa anläggningar hade elva varit i drift mindre än ett år, tre var inne på sitt andra år och de återstående två hade redan varit i drift i tre år. Dessa 16 projekt är de som har förutsättningar att åstadkomma de minskningar av utsläppen i koldioxidekvivalenter som motiverade att de fick stöd från innovationsfonden.
- 55** I förordningen om innovationsfonden föreskrivs att utbetalningen av minst 60 % av det totala finansieringsbeloppet ska villkoras av en verifiering av det faktiska undvikandet av växthusgasutsläpp under övervakningsperioden, som vanligtvis varar mellan tre och fem år jämfört med den referensperiod på tio år som används för den bedömning av potentialen att undvika utsläpp som görs vid projekturvalet. Denna verifiering avgör om projekten får ut hela eller delar av sitt bidragsstöd.

¹¹ Direktivet om EU:s utsläppshandelssystem, artikel 10a.8 sjuttonde stycket, [förordningen om innovationsfonden](#), artiklarna 18 och 23, och [mallen för bidragsavtal inom ramen för innovationsfonden](#), artiklarna 21, 22 och 25.

Projekten levererade den avsedda tekniken, men gav mindre utsläppsminskningar av växthusgaser

- 56** Vi gjorde besök på plats vid de enda fem innovationsfondsprojekt som hade rapporterat operativa resultat fram till juni 2025 samt vid två storskaliga projekt som hade tagits eller var på väg att tas i drift vid tidpunkten för revisionen. På grundval av vår granskning av den dokumentation som finns tillgänglig vid Cinea och den ytterligare information som samlats in under våra granskningsbesök bedömde vi de resultat som dessa projekt hittills hade uppnått. Vi bedömde i detalj om de hade uppnått de avsedda resultaten i fråga om minskade utsläpp av växthusgasekvivalenter. Vi kontrollerade också om de hade levererat den avsedda tekniken, om de hade upprätthållit sin innovativa karaktär och om de hade mobiliserat de finansiella resurser som ursprungligen planerades. I [bilaga VI](#) sammanfattas vår bedömning av vart och ett av de projekt som vi besökte.
- 57** Trots den tekniska komplexiteten hos den teknik som finansieras genom innovationsfonden hade alla sju projekten lyckats leverera den avsedda tekniken, även om projekten i vissa fall hade drabbats av förseningar jämfört med den ursprungliga tidsplanen.
- 58** Resultaten i fråga om minskade utsläpp nådde för de flesta av de projekt som vi besökte inte upp till förväntningarna. Vid tidpunkten för våra besök hade de undvikit utsläpp av 25 952 ton koldioxidekvivalenter, vilket motsvarar 74 % av den sammanlagda mängd som förväntats. Prestationen för enskilda projekt låg **under förväntningarna** i alla utom ett fall och **betydligt under förväntningarna** för två av de fem projekt som redan var i drift vid tidpunkten för besöken. I genomsnitt uppnådde dessa fem projekt 57 % av de förväntade resultaten ([figur 8](#)).

Figur 8 | Översikt över de besökta projektens framsteg när det gäller att undvika växthusgaser



Källa: Revisionsrätten, på grundval av information som samlats in under besök på plats.

59 Vi analyserade orsakerna till hur de projekt vi besökte hade presterat.

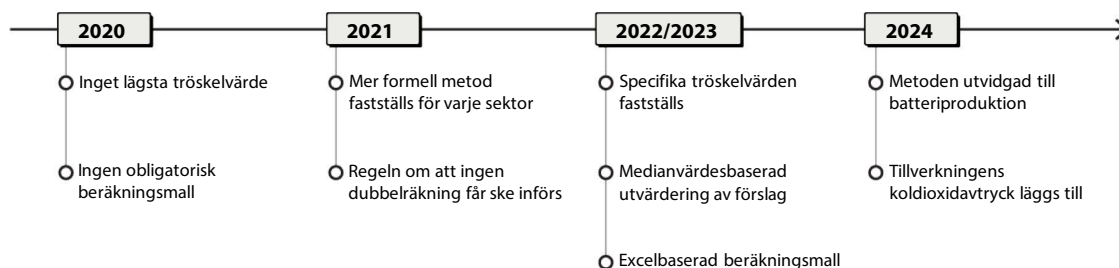
- De tre projekt som hade gjort framsteg på minst 60 % mot målet avsåg produktion av förnybar energi och tillverkning av energilagring. Projekten för förnybar energi hade gynnats av en allmän ökning av energipriserna, vilket hade ökat produkternas säljbarhet.
- De två projekt som låg betydligt under målet avsåg energiintensiva industrier. De hade i hög grad påverkats av marknadsförhållandena, antingen på efterfrågesidan (man lyckades inte hitta kunder för sin innovativa produkt eller tjänst) eller på utbudssidan (otillräcklig tillgång till viktiga material för att kunna driva den innovativa tekniken med full kapacitet).

60 För alla utom ett av dessa projekt ligger de uppnådda resultaten i genomförandets tidiga skeden under förväntningarna (punkt **58**). Perioden för verifiering av mängden växthusgasutsläpp som faktiskt undvikits genom dessa fem projekt var tre år (punkt **55**). En så kort verifieringsperiod kan leda till att projekten får ett minskat bidragsstöd, oavsett vilka faktiska resultat som uppnås i slutet av den tioåriga referensperioden. I specifika och motiverade fall kan kommissionen förlänga denna övervakningsperiod genom att ändra bidragsavtalet.

Potentialen att undvika växthusgasutsläpp kan vara överskattad

61 Potentialen att undvika växthusgasutsläpp är den viktigaste faktorn vid valet av projekt inom ramen för innovationsfonden. Utvärderarna använder denna faktor för att bedöma två av de fem tilldelningskriterierna: potential att undvika utsläpp av växthusgaser och kostnadseffektivitet (***bilaga IV***). Sedan 2020 har kommissionen tillämpat en metod för att bedöma potentialen att undvika utsläpp av växthusgaser i samarbete med det gemensamma forskningscentrumet och med deltagande av intresserade parter genom särskilda tekniska workshoppar. Metoden innefattar tre delkriterier: absolut undvikande, relativt undvikande och beräkningens trovärdighet. Vi bedömde denna metod och dess utveckling sedan 2020. Metoden har ändrats efter varje ansökningsomgång på grundval av återkoppling från projektsökande (***figur 9***). Denna ständiga utveckling visar att kommissionen har identifierat flera begränsningar i denna beräkning.

Figur 9 | Utvecklingen för beräkningen av mängden växthusgaser som undviks



Källa: Revisionsrätten, på grundval av dokumentation från ansökningsomgångar.

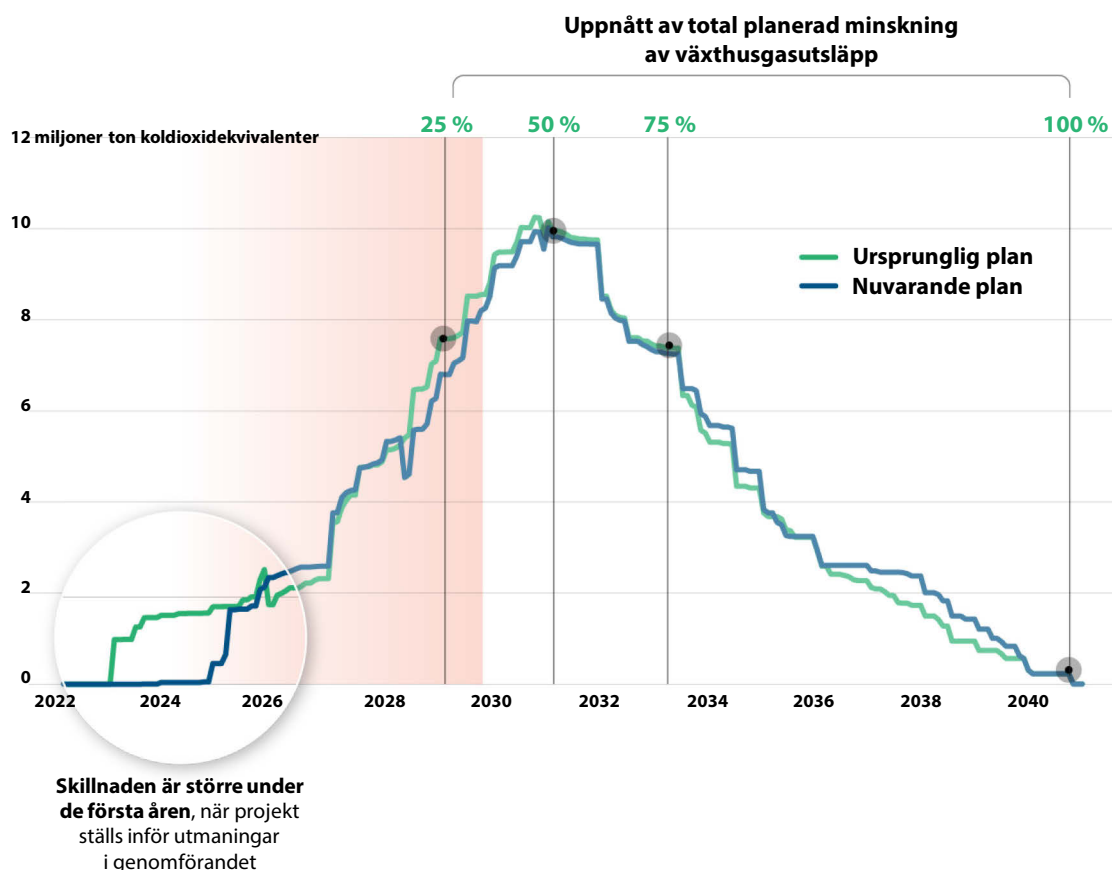
- 62** Metoden för att beräkna förväntade växthusgasutsläpp definieras sektor för sektor och kan överskatta de växthusgasutsläpp som undviks i vissa sektorer. Ett exempel: inom energilagringsspektorn krediteras utsläpp av växthusgaser när en lagringsenhet säljs till en användare, oavsett om och hur den sedan används i praktiken. Inom andra sektorer är stödmottagarna skyldiga att lägga fram bevis för faktiska minskningar av växthusgasutsläppen.
- 63** Inom solenergisektorn kommer dessutom den totala mängd utsläpp som undviks att överskattas om innovationsfonden stöder både tillverkning av solcellspaneler och produktion av solenergi i samma paneler. Dokumentationen för 2021 års ansökningsomgång innehåller skillnader i detaljerna i beräkningsformlerna för olika sektorer, på grund av mindre variationer i typiska projektförslag och till följd av att man uttryckligen beaktat risker för dubbelräkning.
- 64** De sökandes beräkningar av mängden växthusgasutsläpp som undviks är teoretiska beräkningar som är beroende av olika överväganden, och de kan leda till överdrivet optimistiska förväntningar. Denna uppfattning bekräftades av vissa berörda parter¹², som hävdade att den metod som användes för att beräkna utsläppen uppmuntrade projektsökande att lägga fram sina inledande beräkningar på ett optimistiskt sätt för att uppnå en bättre poäng. Risker för överdrivet optimistiska förväntningar, tillsammans med ackumulerade förseningar innan man når finansiellt avslut och idrifttagande, leder ofta till att de faktiska minskningarna av växthusgasutsläppen blir lägre än väntat, särskilt under övervakningsperiodens första år. Detta var fallet för de projekt som vi besökte (punkt 58).

¹² Återkoppling till GD Klimatpolitik från Sandbag och Carbon Market Watch i maj 2023 och Sandbags dokument *Spend Smarter – A bit of advice on climate innovation financing* (december 2022). Båda enheterna deltar i innovationsfondens expertgrupp.

Innovationsfondens portfölj har uppnått sämre resultat än förväntat

- 65** Innovationsfonden inrättades för att bidra till att målet om minskade utsläpp av växthusgaser med 55 % fram till 2030 skulle uppnås. De 208 innovationsfondsprojekt som hittills finansierats förväntades uppnå en minskning av växthusgasutsläppen med 888,9 miljoner ton koldioxidekvivalenter fram till 2041, och 0,59 miljoner ton av denna minskning förväntades uppnås senast i december 2024. Även om innovationsfondens projekt hade uppnått sina förväntade resultat enligt den ursprungliga planeringen innebär deras långa planerings- och genomförandeperioder att det är osannolikt att de övergripande förväntningarna kommer att uppnås senast 2030 (*figur 10*).

Figur 10 | Planerade minskningar av växthusgasutsläpp



Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från Cinea.

66 I juni 2025 hade dock innovationsfondens portfölj bidragit till en minskning av växthusgasutsläppen med endast 25 952 ton koldioxidekvivalenter. Denna siffra motsvarar det enskilda bidraget från de projekt som vi besökte på plats, vilka var de enda projekt som hade rapporterat resultat vid det datumet. Detta ligger långt ifrån den totala minskning av växthusgasutsläppen som kommissionen hade förväntat sig baserat på bidragsavtalen. Minskningen **innebär också små framsteg (mindre än 5 %) jämfört med de minskningar som förväntades** i december 2024 (592 453 ton koldioxid) för de 208 projekten i innovationsfondens portfölj.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning I, med ledamoten João Leão som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 25 februari 2026.

För revisionsrätten



Tony Murphy
ordförande

Bilagor

Bilaga I – Om revisionen

Innovationsfondens grundläggande egenskaper

Politisk bakgrund

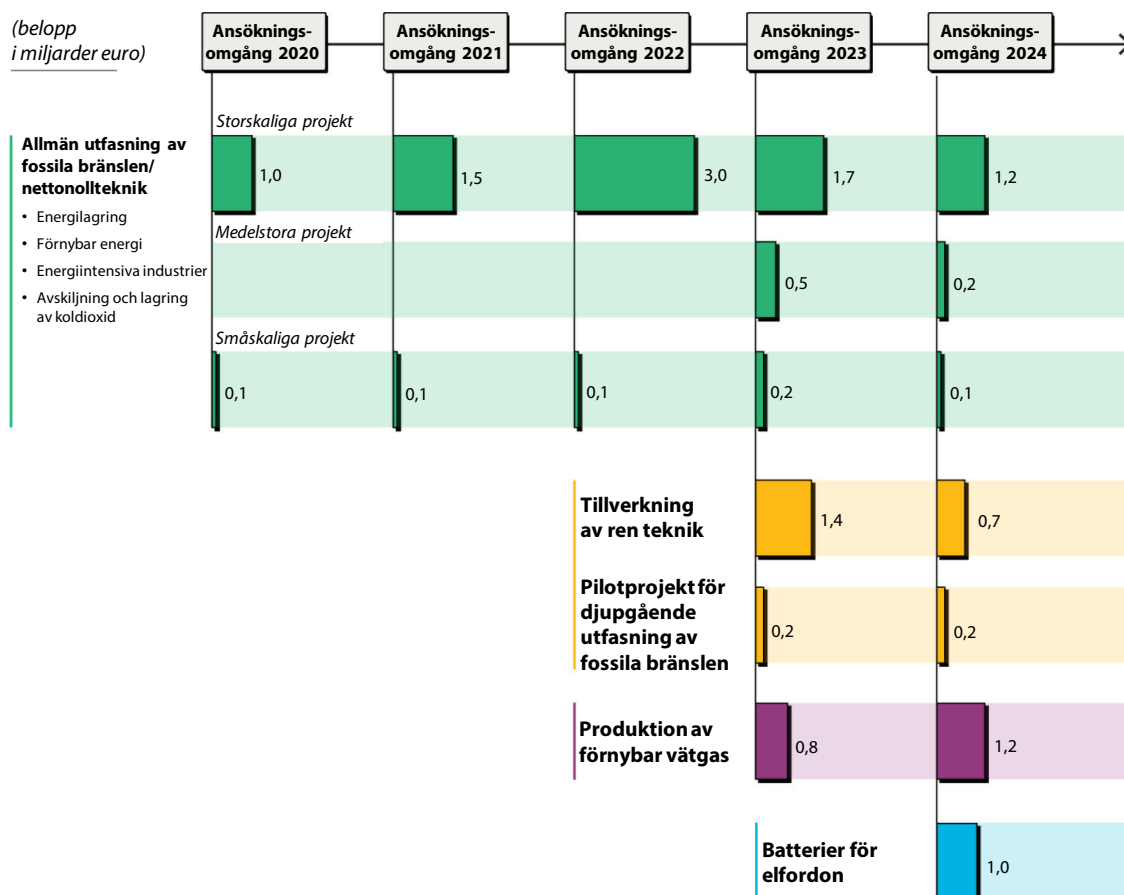
- 01** EU har satt upp det ambitiösa målet att bli den första klimatneutrala kontinenten senast 2050. För att detta mål ska uppnås kommer nettoutsläppen av växthusgaser att behöva upphöra helt, och redan 2030 ska de ha minskat med 55 % jämfört med 1990 års nivåer. I linje med dessa mål har EU inlett en rad initiativ som syftar till att fasa ut fossila bränslen från EU:s ekonomi.
- 02** Utsläppshandelssystemet är hörnstenen i EU:s klimatpolitik och dess viktigaste verktyg för att minska växthusgasutsläppen på ett kostnadseffektivt sätt. Det fungerar enligt principen om utsläppstak och handel med utsläppsrätter, vilket innebär att den totala mängden växthusgaser som får släppas ut är begränsad. Företag inom olika sektorer – el- och värmeproduktion, industriell tillverkning, luftfart och sjöfart – ansöker om rätten att generera växthusgasutsläpp i enlighet med principen om att förorenaren betalar.

Innovationsfonden

- 03** I likhet med sin föregångare, reserven för nya deltagare 300 (NER300), är innovationsfonden utformad för att komplettera utsläppshandelssystemets funktion genom att tillhandahålla riktade investeringar i innovativ teknik med potential att avsevärt minska utsläppen av växthusgaser. Innovationsfonden stöder innovation inom koldioxidsnåla och koldioxidfria tekniker och processer som på ett betydande sätt bidrar till utfasningen av fossila bränslen inom viktiga sektorer i EU:s ekonomi och till målen om nollförorening och cirkularitet.

- 04** De åtgärder och sektorer som ingår i innovationsfondens tillämpningsområde har utvecklats över tid ([figur 1](#)).

Figur 1 | Utvecklingen för innovationsfondens områden i de olika ansökningsomgångarna



Källa: Revisionsrätten, på grundval av dokumentation från ansökningsomgångar.

- 05** Följande två obligatoriska delmål¹ markerar framstegen mellan de olika faserna i den standardiserade projektcykeln:

- **Finansiellt avslut:** det skede i projektcykeln när alla överenskommelser om projektet och dess finansiering har undertecknats och alla bindande villkor för projektet är uppfyllda.
- **Idrifttagande:** det skede i utvecklingscykeln när alla delar och system som krävs för driften av projektet har installerats och provats och verksamhet som leder till ett faktiskt undvikande av utsläpp av växthusgaser har påbörjats.

¹ Förordningen om innovationsfonden, artikel 2.1 och 2.2 samt artikel 6.2.

06 På grundval av denna projektutvecklingscykel och i enlighet med de regler som fastställs i direktivet om EU:s utsläppshandelssystem och förordningen om innovationsfonden tillhandahåller innovationsfonden bidrag i form av enhetsbelopp på upp till 60 % av ett projekts relevanta kostnader. Bidrag i form av enhetsbelopp betalas ut upp till följande tak:

- Upp till 40 % av det totala bidraget (dvs. upp till 24 % av de relevanta projektkostnaderna) får betalas ut när projektet har nått finansiellt avslut, oberoende av den verifierade mängden växthusgasutsläpp som undvikits.
- Återstående 60 % av bidraget (eller 36 % av de relevanta projektkostnaderna) betalas ut efter det finansiella avslutet, vanligtvis allteftersom projektet uppnår sina operativa resultat och därmed uppnår den minskning av växthusgasutsläppen som var skälet till att det valdes ut för finansiering.

Betalningar godkänns enligt den tidsplan som anges i bidragsavtalet. Projekt som inte nått finansiellt avslut får vanligtvis ingen finansiering. Projekt som efter att de tagits i drift inte uppnår 75 % av den angivna minskningen av utsläppen av växthusgaser får sin finansiering minskad i proportion till de resultat som inte uppnåtts².

07 Innovationsfonden finansieras genom försäljning av utsläppsrätter som auktioneras ut på den gemensamma auktionsplattformen för utsläppshandelssystemet, där enheter lägger bud på utsläppsrätter för växthusgaser i enlighet med principen att förorenaren betalar. Kommissionen uppskattar för närvarande det totala tillgängliga beloppet för innovationsfonden för perioden 2020–2030 till 40 miljarder euro, baserat på försäljningen av 530 miljoner utsläppsrätter till ett uppskattat pris på 75 euro per ton koldioxid. I denna uppskattning ingår inte de 12 miljarder euro som enligt direktivet om EU:s utsläppshandelssystem³ ska överföras för att stödja andra program.

08 Den 16 juli 2025 föreslog kommissionen att en europeisk konkurrenskraftsfond⁴ (EKF) skulle inrättas som en del av diskussionerna kring den kommande fleråriga budgetramen för 2028–2034. Detta kommer sannolikt att leda till en betydande ökning av investeringskapaciteten för innovation och forskning inom kritisk teknik och strategiska sektorer. EKF är avsedd att komplettera innovationsfonden. Den delar också målet om påskyndad utfasning av fossila bränslen, återindustrialisering och innovation, och sammanför klimatåtgärder och stärkt konkurrenskraft.

² Ibid., artikel 8.2.

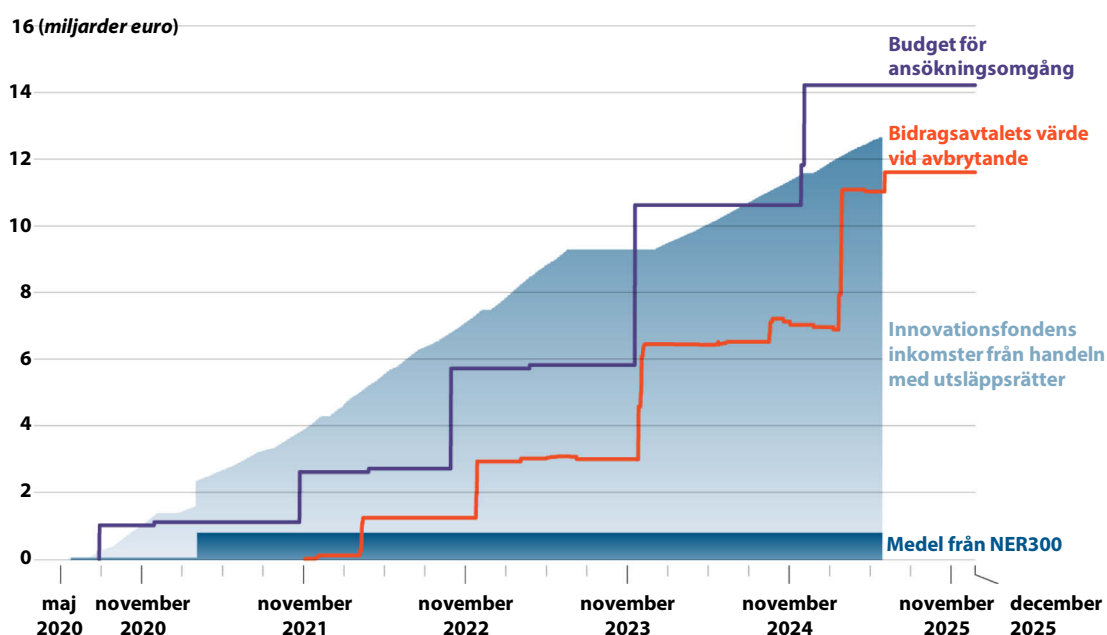
³ Direktivet om EU:s utsläppshandelssystem, artikel 10e.2.

⁴ COM(2025) 555 final/2, 16.7.2025.

Fördelning av innovationsfondens medel till ansökningsomgångar och åtgärder

- 09** Innovationsfondens medel tilldelas enskilda projekt på grundval av ansökningsomgångar eller konkurrensutsatta anbudsförfaranden. Värdet av de medel som inkommit till innovationsfonden avgör vilken budget kommissionen kan anslå till varje ansökningsomgång. Fram till 2023 tillät kommissionen inte att budgeten för ansökningsomgångarna översteg det belopp som inkommit genom auktionerna (*figur 2*).

Figur 2 | Utvecklingen för innovationsfondens inkomster, budgeten för ansökningsomgångar och undertecknandet av bidragsavtal

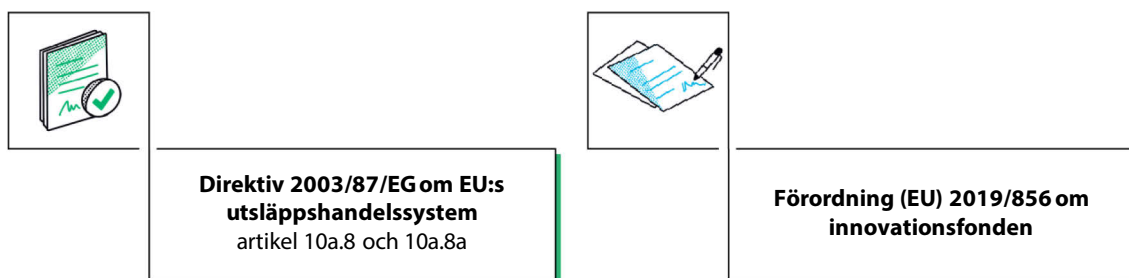


Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från GD Klimatpolitik och Cinea.

Rättslig ram

- 10** Två rättsakter bildar den rättsliga ram som är tillämplig på innovationsfonden (*figur 3*).

Figur 3 | Innovationsfondens rättsliga ram



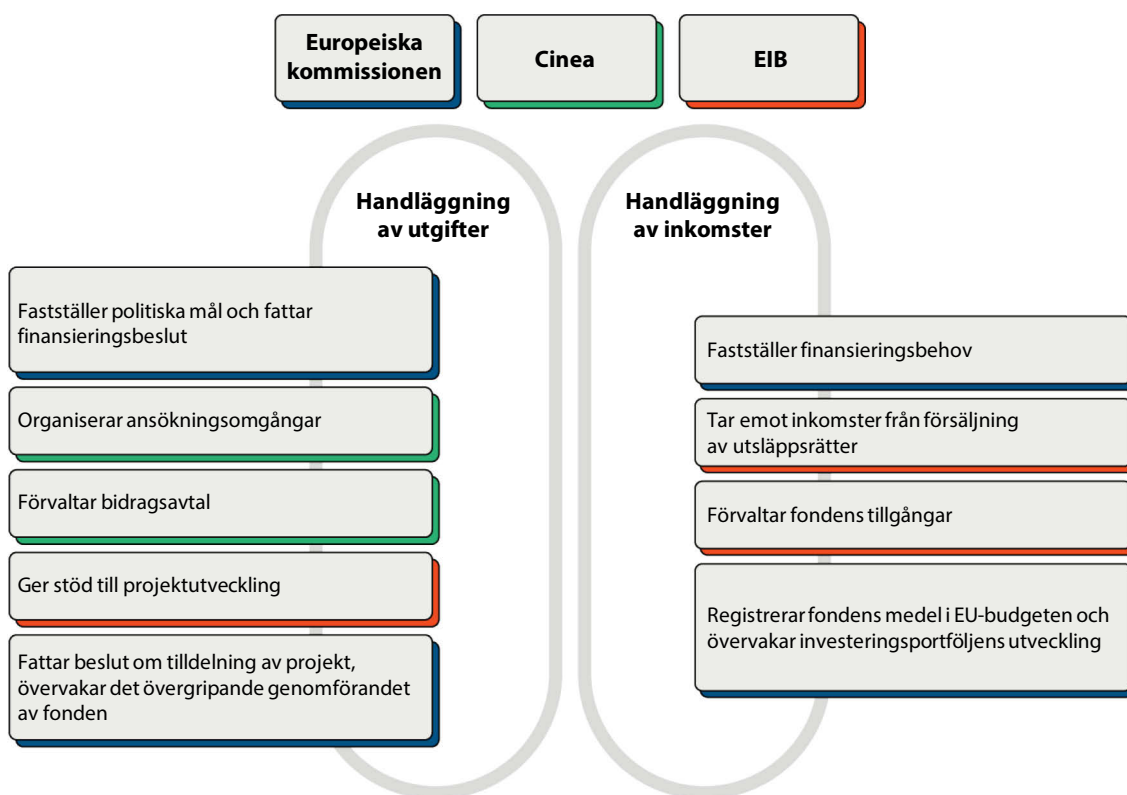
Källa: Revisionsrätten.

- 11** Båda rättsakterna har genomgått betydande förändringar under tiden för innovationsfondens genomförande. Ändringarna gjorde det möjligt att utvidga fondens tillämpningsområde till nya sektorer som omfattas av direktivet, att införa nya former av bidrag på förslag från kommissionen (stöd till produktion av förnybar vätgas som tilldelas genom konkurrensutsatta anbudsförfaranden) och att ge kommissionen större flexibilitet i budgetförvaltningen av fondens anslag.

Roller och ansvarsområden

- 12** Innovationsfonden genomförs genom direkt förvaltning. Vid kommissionen ansvarar GD Klimatpolitik för det övergripande genomförandet av innovationsfonden. GD Klimatpolitik har delegerat vissa genomförandeuppgifter till Cinea. Europeiska investeringsbanken (EIB) ansvarar för försäljningen av utsläppsrätter, förvaltningen av innovationsfondens tillgångar och tillhandahållandet av projektutvecklingsstöd. Kommissionens generaldirektorat för budget (GD Budget) registrerar slutligen innovationsfondens medel i EU-budgeten som externa inkomster avsatta för särskilda ändamål, sköter likviditetsförvaltningen i samarbete med GD Klimatpolitik och EIB samt övervakar utvecklingen av innovationsfondens investeringsportfölj. [Figur 4](#) innehåller närmare uppgifter om roller och ansvarsområden.

Figur 4 | Roller och ansvarsområden för förvaltningen av innovationsfondens inkomster och utgifter



Källa: Revisionsrätten, på grundval av olika rättsakter.

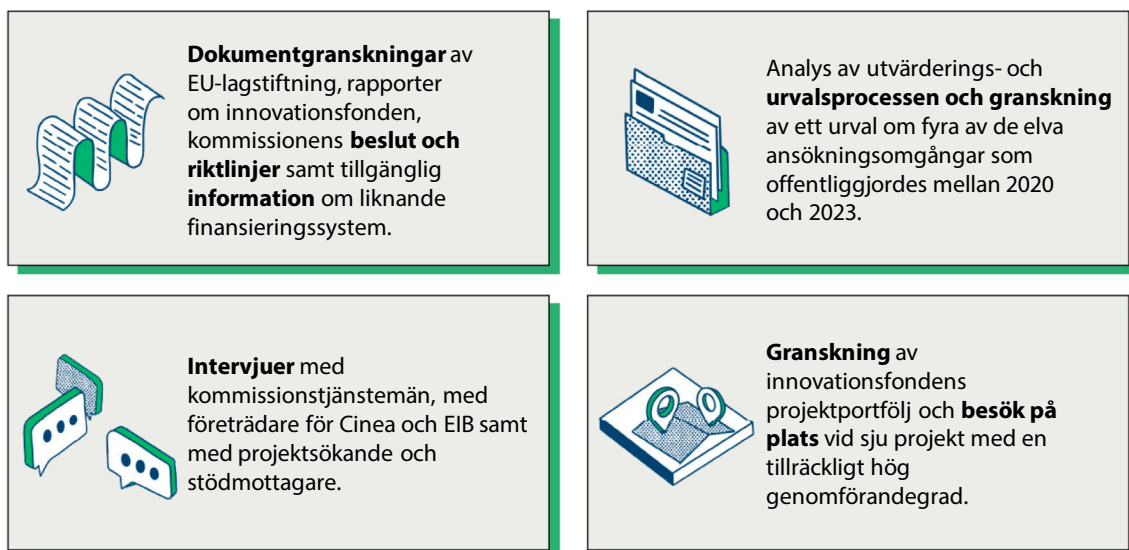
Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod

13 Syftet med revisionen var att bedöma om innovationsfonden, så som den för närvarande är utformad och genomförs, tillhandahåller en lämplig plattform för uppskalning av innovativa demonstrationsprojekt som på ett ändamålsenligt sätt bidrar till EU:s mål om minskade koldioxidutsläpp. Framför allt bedömde vi

- huruvida innovationsfondens utformning på ett adekvat sätt tillgodoser finansieringsbehoven och säkerställer tillgången till medel,
- huruvida projekten bedömdes, valdes ut och genomfördes på ett ändamålsenligt sätt,
- huruvida innovationsfonden, på grundval av tidiga resultat, på ett ändamålsenligt sätt bidrar till EU:s mål om minskade koldioxidutsläpp.

14 Revisionen omfattade perioden 2020–juni 2025. Vi inhämtade revisionsbevis från olika källor, såsom framgår av [figur 5](#). Vi träffade företrädare för de två enheter inom kommissionen som har huvudansvaret för innovationsfonden, GD Klimatpolitik och Cinea, samt företrädare för GD Budget och EIB. Vi intervjuade projektsökande och bidragsmottagare, och vi besökte sju projekt med en tillräcklig mognadsgrad i Danmark, Tyskland, Spanien (två), Frankrike (två) och Italien. Vi analyserade i detalj ett bedömningsbaserat urval om fyra ansökningsomgångar: dels de tre storskaliga ansökningsomgångarna 2020, 2022 och 2023, för att kunna jämföra utvecklingen av utvärderingsmetoder för samma typ av projekt, och dels det konkurrensutsatta pilotanbudsförfarandet för förnybar vätgas 2023, eftersom det utgjorde en viktig utveckling av innovationsfonden. Bidrag till blandfinansieringsinsatser genom InvestEU, överföringar av monetariserade utsläppsrätter till REPowerEU och tekniskt stöd till medlemsstaterna omfattades inte av vår revision. Vår revisionsmetod är förenlig med de internationella revisionsstandards som utfärdats av Internationella organisationen för högre revisionsorgan (Intosai).

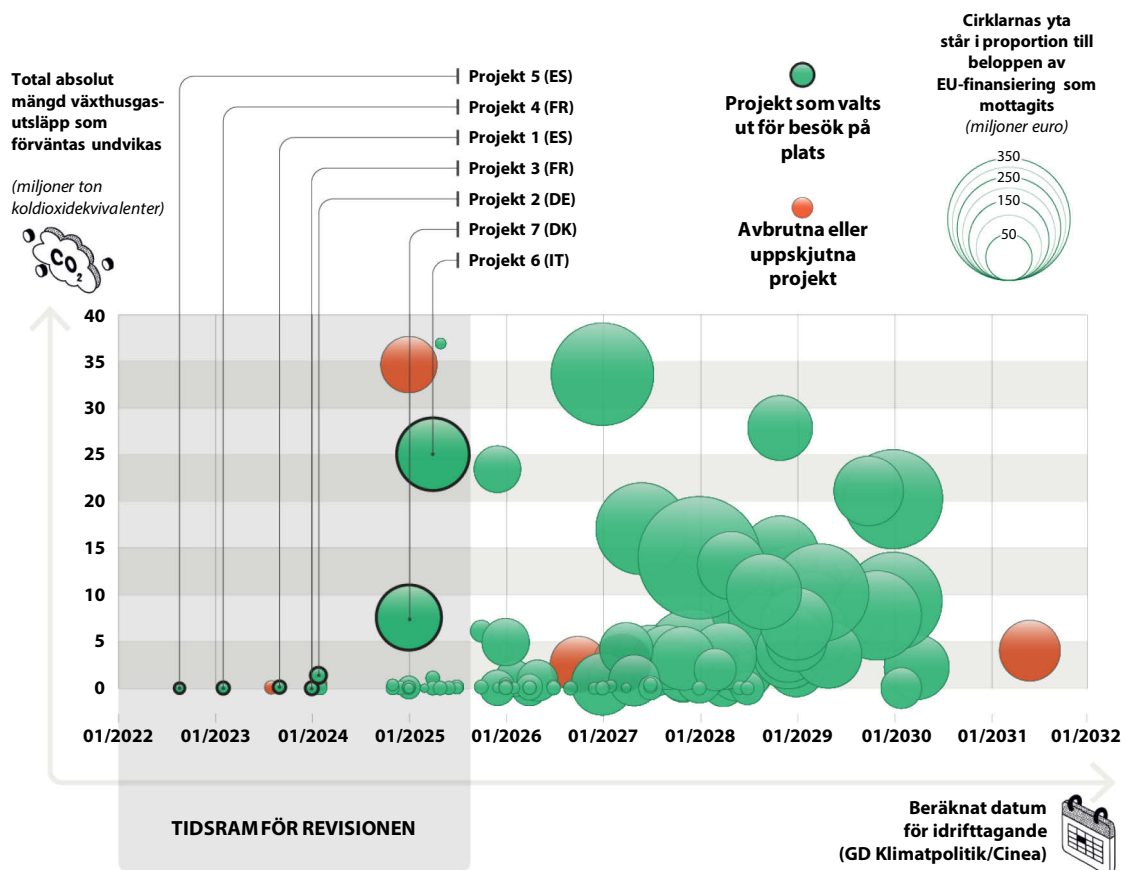
Figur 5 | Arbete som utförts



Källa: Revisionsrätten.

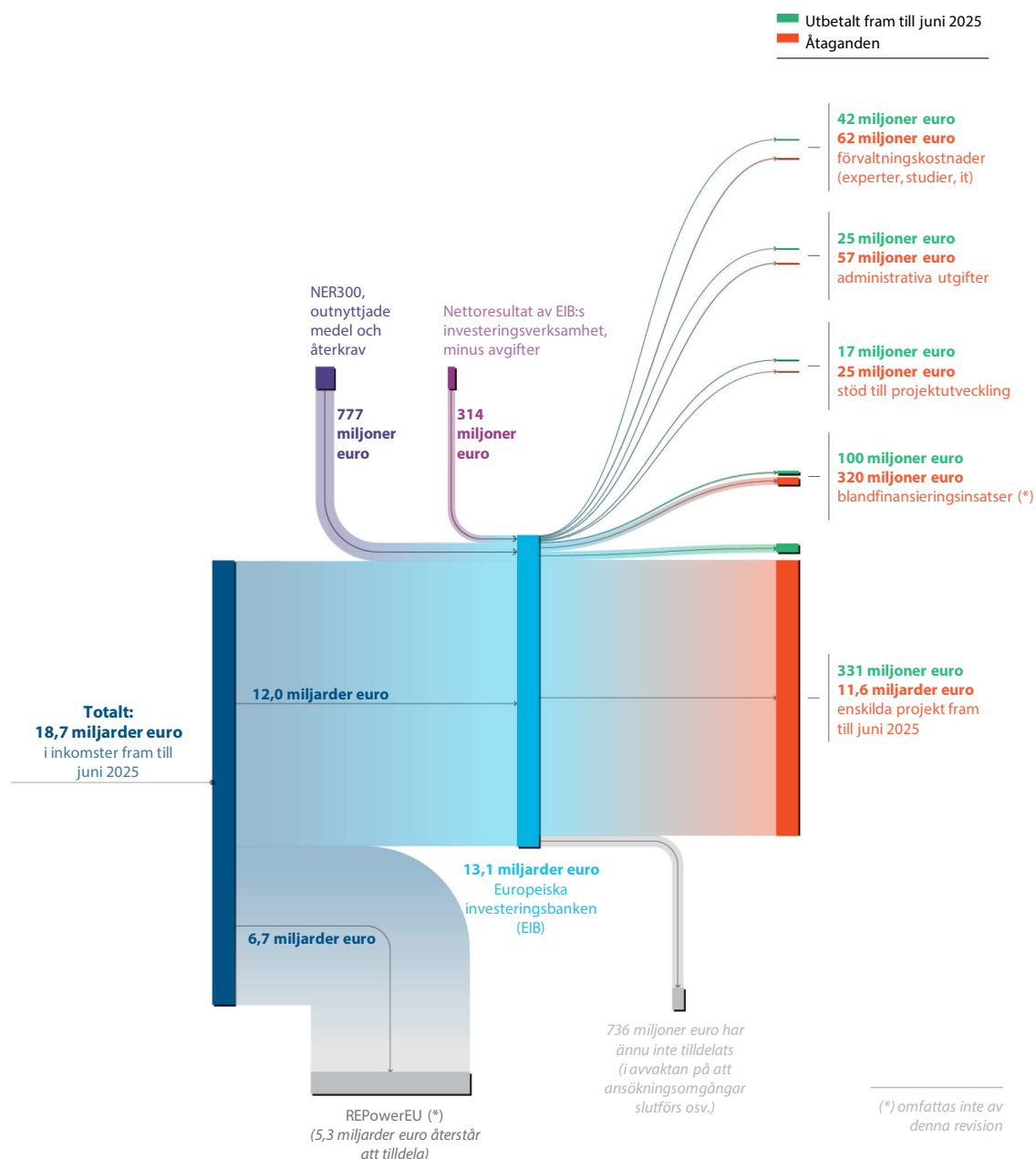
- 15** På grundval av övervakningsrapporterna från Cinea beslutade vi att på plats besöka alla projekt som förväntades ha rapporterat resultat vid tidpunkten för vårt planerade besök. Eftersom detta urval endast omfattade småskaliga projekt lade vi till två storskaliga projekt som var på väg att tas i drift ([figur 6](#)).

Figur 6 | Urval av projekt för besök på plats



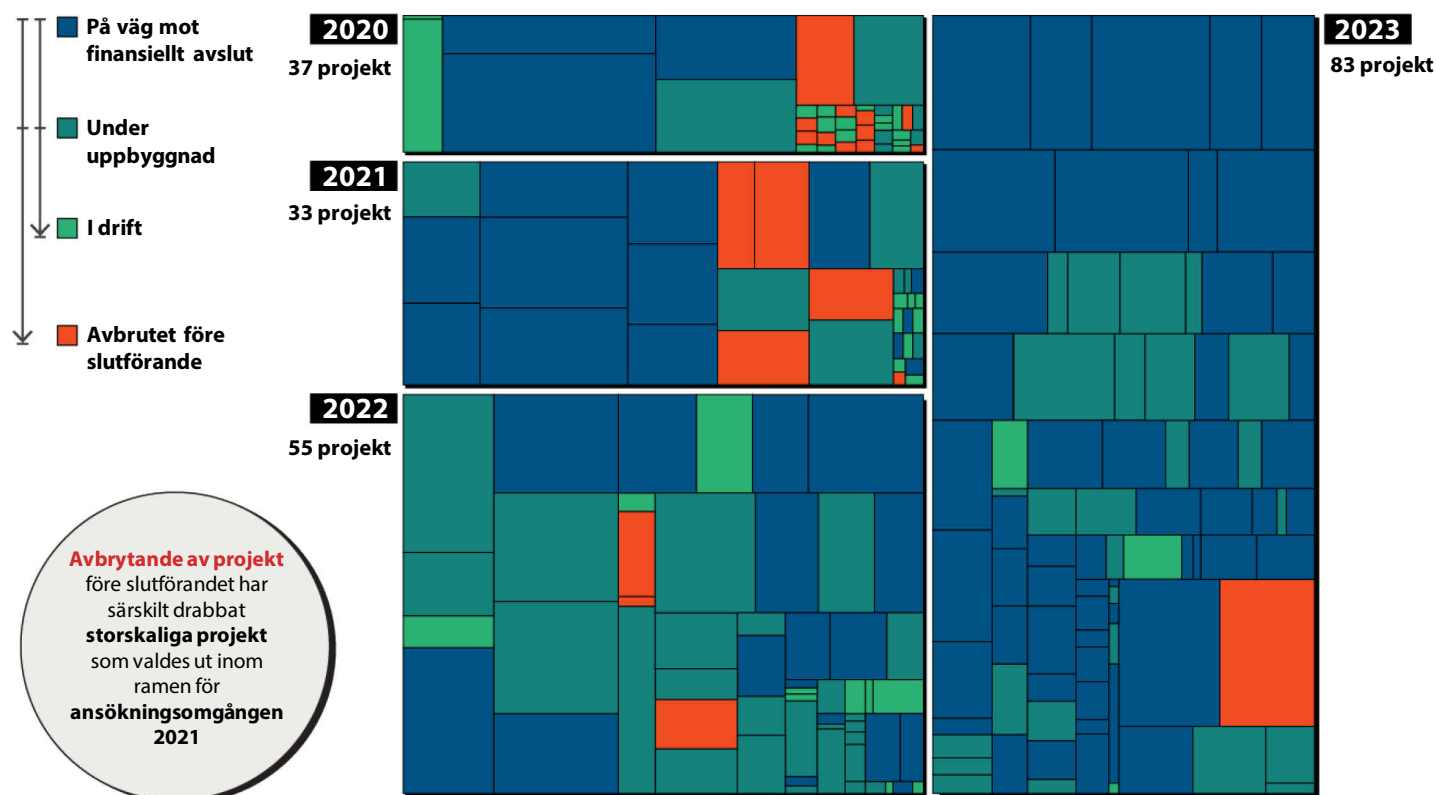
Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från GD Klimatpolitik och Cinea.

Bilaga II – Finansiell översikt över innovationsfonden (30 juni 2025)



Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från GD Klimatpolitik, Cinea och EIB.

Bilaga III – Översikt över projektstatus, stöd från innovationsfonden och ansökningsår



Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från Cinea.

Bilaga IV – Utvecklingen för viktningen av tilldelningskriterier

	Viktningens utveckling per ansökningsomgång/år												
	2020		2021	2022			2023			2024			
	Storskaliga (steg 1)	Små- och storskaliga (steg 2)	Små- och storskaliga	Små- och storskaliga	INDUSTRY-ELEC-H2	TILLVERKNING	PILOTPROJEKT	LSC, MSC och SSC	TILLVERKNING	PILOTPROJEKT	LSC, MSC och SSC	TILLVERKNING	PILOTPROJEKT
31934 Kriterium och beskrivning													
1. Potential att undvika växthusgasutsläpp Baserat på absolut och relativ mängd växthusgasutsläpp som undviks och beräkningens trovärdighet	33 %	20 %	20 %	17 %	14 %	12 %	14 %	17 %	12 %	14 %	17 %	11 %	14 %
2. Innovationsgrad Ny teknik och nya affärsmodeller jämfört med tidigare känd teknik	33 %	20 %	20 %	21 %	17 %	29 %	34 %	21 %	29 %	34 %	21 %	28 %	34 %
3. Projektets mognadsgrad Teknisk, operativ, finansiell och administrativ mognad	33 %	20 %	20 %	21 %	34 %	29 %	17 %	21 %	29 %	17 %	21 %	28 %	17 %
4. Skalbarhet/replikerbarhet Potential för bredare tillämpning eller marknadsintroduktion		20 %	20 %	21 %	17 %	15 %	17 %	21 %	15 %	17 %	21 %	19 %	17 %
5. Kostnadseffektivitet Begärt stöd i euro per ton växthusgasutsläpp som förväntas undvikas (euro/ton koldioxid som undviks)		20 %	20 %	21 %	17 %	15 %	17 %	21 %	15 %	17 %	21 %	14 %	17 %
Extra bonuspoäng				4 %	3 %	3 %	3 %	6 %	4 %	5 %	5 %	5 %	5 %

Källa: Revisionsrätten, på grundval av dokumentation från ansökningsomgångar.

Bilaga V – Bedömning av kriteriet om mognadsgrad i ansökningsomgången 2020

Projekt	Utvärderarnas bedömning under urvalsprocessen	Nya datum enligt ändrad tidsplan	Skäl till ändring
Projekt A	"Finansiellt avslut kan på ett trovärdigt sätt nås snabbare än tidsfristen på högst fyra år." "Resultaten tyder på en förmåga att absorbera effekterna av en betydande ökning av kapitalutgifterna."	Finansiellt avslut: 31.3.2026 (+37 månader) Idrifttagande: 31.10.2029 (+51 månader)	● Ökade kapitalutgifter.
Projekt B	"Finansiellt avslut kan nås snabbare än tidsfristen på högst fyra år."	Finansiellt avslut: 31.3.2025 (+18 månader) Idrifttagande: 1.9.2028 (+25 månader)	● Försenat miljötillstånd. ● Förseningar i kompletterande nationell finansiering.
Projekt C	"De tillstånd som krävs för uppbyggnad och drift av den nya anläggningen är tydligt förtecknade och förslaget visar på ett övertygande sätt att ansökningsprocessen är långt framskriden och väl kontrollerad." "Strategin för råvaruförsörjning är väl utvecklad och intresset från potentiella leverantörer är trovärdigt dokumenterat."	Finansiellt avslut: 31.12.2025 (+24 månader) Idrifttagande: 1.10.2029 (+38 månader)	● Försenat bygglov. ● Försenade kontrakt för bygg- och anläggningsarbeten, tjänster och varor.
Projekt D	"Projektmodulerna [...] har lämpliga oberoende projektorganisationer och beslutsförfaranden." "[...] planen för att erhålla de tillstånd som krävs är trovärdig eftersom alla nödvändiga tillstånd har identifierats på lämpligt sätt [...]. Dessutom hanteras och motiveras processen och tidsplanen för att erhålla godkännandet [...] på lämpligt sätt."	Finansiellt avslut: 28.2.2026 (+20 månader) Idrifttagande: 1.1.2029 (+18 månader)	● Byte av bidragssamordnare. ● Byte av modulansvariga. ● Försenat miljötillstånd.
Projekt E	"Kapitalutgifterna [...] är sunda och bygger på en detaljerad förstudie av den tekniska utformningen som beskrivs i förslaget."	Finansiellt avslut: 31.3.2026 (+21 månader) Idrifttagande: 1.4.2029 (+15 månader)	● Ökade kapitalutgifter. ● Försenat bygglov.
Projekt F	"Beräkningarna av inkomster, driftsutgifter, kapitalutgifter och kassaflödesprognoser är realistiska och trovärdiga."	Finansiellt avslut: 31.12.2022 (ingen försening) Idrifttagande: 1.4.2025 (+19 månader)	● 41 % ökning av kapitalutgifterna.
Projekt G	Oförutsebar händelse under utvärderingsförfarandet (projekt för avskiljning och lagring av koldioxid)	Finansiellt avslut: 1.6.2023 (projektet avbröts 2024)	● Stopp för import av naturgas från Ryssland efter invasionen av Ukraina.

Bilaga VI – Bedömning av projekt som besöktes på plats



ej uppfyllt



delvis uppfyllt



helt uppfyllt

	Tillhandahållande av teknik	Upprätthållande av innovativ karaktär	Uppnådda resultat	Mobilisering av medel
Projekt 1 (ES)				
Projekt 2 (DE)				
Projekt 3 (FR)				
Projekt 4 (FR)				
Projekt 5 (ES)				
Projekt 6 (IT)			e.t.	
Projekt 7 (DK)			e.t.	

Källa: Revisionsrätten, på grundval av en analys av information som samlats in under besök på plats.

Förkortningar

Förkortning	Definition/förklaring
Cinea	Europeiska genomförandeorganet för klimat, infrastruktur och miljö
EIB	Europeiska investeringsbanken
EKF	Europeiska konkurrenskraftsfonden
ESI-fonderna	de europeiska struktur- och investeringsfonderna
GD Budget	Europeiska kommissionens generaldirektorat för budget
GD Klimatpolitik	Europeiska kommissionens generaldirektorat för klimatpolitik
NER300	reserven för nya deltagare 300

Ordförklaringar

Term	Definition/förklaring
den sociala klimatfonden	fond som inrättats inom ramen för utsläppshandelssystemet för att mildra de sociala och ekonomiska konsekvenserna av systemets begränsningar av bränsleförbränning.
finansiellt avslut	den punkt i genomförandet av innovationsfondens projekt där planeringen avslutas och uppbyggnadsarbetet påbörjas.
förnybar vätgas	vätgas som produceras genom vattenelektrolys med hjälp av el från förnybara källor.
Horisont Europa	EU:s finansieringsprogram för forskning och innovation för perioden 2021–2027.
InvestEU	en mekanism för att mobilisera privata investeringar i projekt av strategisk betydelse för EU.
Life-programmet	ett finansieringsinstrument som stöder genomförandet av EU:s miljö- och klimatpolitik genom medfinansiering av projekt i medlemsstaterna.
NER300-programmet	föregångare till innovationsfonden för 2012–2020; det inrättades för att stödja kommersiella demonstrationsprojekt för avskiljning och lagring av koldioxid och innovativa förnybara energikällor.
REPowerEU	EU-initiativ för att få slut på beroendet av fossila bränslen, diversifiera energiförsörjningen och påskynda omställningen till ren energi.
utsläppshandelssystem	system för utsläppsminskning som bygger på att begränsa de totala utsläppen genom tilldelning av utsläppsrätter till företag eller andra organisationer som släpper ut koldioxid och som kan köpa och sälja rätterna utifrån sina behov.

Kommissionens svar

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/sr-2026-11>

Tidslinje

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/sr-2026-11>

Vi som arbetat med revisionen

I revisionsrättens särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra revisioner av EU:s politik och program eller av förvaltningsteman som är kopplade till specifika budgetområden. För att uppnå så stor effekt som möjligt väljer vi ut och utformar granskningsuppgifterna med hänsyn till riskerna när det gäller prestation eller regelefterlevnad, storleken på de aktuella intäkterna eller utgifterna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna effektivitetsrevision utfördes av revisionsrättens avdelning I – Hållbar användning av naturresurser, där ledamoten Joëlle Elvinger är ordförande. Revisionsarbetet leddes av ledamoten João Leão, med stöd av Paula Betencourt (kanslichef), Sofia Batalha (attaché), José Parente (förstachef), Jorge Guevara López (uppgiftsansvarig), Josef Edelmann (biträdande uppgiftsansvarig), Zuzana Gullova och Pekka Ulander (revisorer) samt Eleonora Dimitrova (assistent). Richard Moore gav språkligt stöd. Alexandra Mazilu bidrog med grafiskt stöd.



Från vänster: Pekka Ulander, Josef Edelmann, Jorge Guevara López, João Leão, José Parente och Sofia Batalha.

UPPHOVSRÄTT

© Europeiska unionen, 2026

Europeiska revisionsrättens policy för vidareutnyttjande fastställs i [beslut nr 6-2019](#) om revisionsrättens policy för öppna data och vidareutnyttjande av handlingar.

Om inget annat anges (t.ex. i enskilda meddelanden om upphovsrätt) omfattas revisionsrättens innehåll som ägs av EU av den internationella [licensen Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell \(CC BY 4.0\)](#). Det innebär att vidareutnyttjande är tillåtet under förutsättning att ursprunget anges korrekt och att det framgår om ändringar har gjorts. Om du vidareutnyttjar revisionsrättens innehåll får du inte förvansa den ursprungliga innebörden eller det ursprungliga budskapet. Revisionsrätten ansvarar inte för eventuella konsekvenser av vidareutnyttjandet.

När enskilda privatpersoner kan identifieras i ett specifikt sammanhang, exempelvis på bilder av revisionsrättens personal, eller om verk av tredje part används, måste ytterligare tillstånd inhämtas.

Om ett sådant tillstånd beviljas upphävs och ersätts det allmänna godkännande som nämns ovan, och eventuella begränsningar av materialets användning måste tydligt anges.

För användning eller återgivning av innehåll som inte ägs av EU kan tillstånd behöva inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavarna.

Omslagsfoto: © Quality Stock Arts – [stock.adobe.com](#).

Programvara eller handlingar som omfattas av immateriella rättigheter, till exempel patent, varumärkesskydd, mönsterskydd samt upphovsrätt till logotyper eller namn, omfattas inte av revisionsrättens policy för vidareutnyttjande.

EU-institutionernas webbplatser inom domänen europa.eu innehåller länkar till webbplatser utanför den domänen. Eftersom revisionsrätten inte har någon kontroll över dem uppmanas du att ta reda på vilken integritets- och upphovsrättspolicy de tillämpar.

Användning av revisionsrättens logotyp

Revisionsrättens logotyp får inte användas utan revisionsrättens förhandsgodkännande.

HTML	ISBN 978-92-849-7245-6	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/1762993	QJ-01-26-016-SV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7246-3	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/1056948	QJ-01-26-016-SV-N

SÅ HÄNVISAR DU

Europeiska revisionsrätten, [särskild rapport 11/2026](#) *Innovationsfonden: stor potential, men framstegen går långsamt och effekterna på utsläppsminskningen är begränsade*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2026.

Innovationsfonden stöder riktade investeringar i innovativ teknik med potential att minska utsläppen av växthusgaser. Vi utförde denna revision för att bedöma om innovationsfonden bidrar till uppskalningen av demonstrationsprojekt som på ett ändamålsenligt sätt bidrar till EU:s mål om minskade koldioxidutsläpp. Vi konstaterade att innovationsfonden främjar storskalig innovativ teknik, men att den inte leder till minskade växthusgasutsläpp i den omfattning som förväntades. Vi konstaterade också att nivån på de finansiella resurserna är osäker, att ingen strukturerad analys ligger till grund för tilldelningen av medel och att projekt har försenats och annullerats. Vi rekommenderar kommissionen att utarbeta en strukturerad analys som vägledning för tilldelningen av medel, undersöka ytterligare åtgärder som kan påskynda utnyttjandet av medel och förbättra projektbedömningen.

Revisionsrättens särskilda rapport i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget.



EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN



Europeiska unionens
publikationsbyrå

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/contact
Webbplats: eca.europa.eu
Sociala medier: @EUauditors